

LUNDS
UNIVERSITET

USA:s flerfaldiga politik i Israel-Palestina- konflikten

En analys av USA:s utrikespolitik i Israel-Palestinakonflikten 2000–2020

Farah Abbas

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSK62
Termin: Höstterminen 2020
Handledare: Dan-Erik Andersson
Omfång: Antal ord (12 363)

Abstract

Title: The United States multiple policy in the Israeli-Palestinian conflict

Because of the important role that the United States plays in the politics of the world, especially in the Middle East conflicts, the purpose of this study is to analyze the U.S. multiple policy on the Israeli-Palestinian conflict between 2000-2020. The purpose of this study is achieved by answering the questions about how the U.S. has acted in relation to the conflict between 2000–2020, how the U.S. justifies its actions and how the U.S. policy towards the conflict can be understood. The study is limited to resolutions that the U.S. has blocked with its Veto in the Security Council between 2000-2020 and to two of the U.S. peace plans. The methods applied are content analysis combined with motive analysis.

The study concludes that the U.S. has multiple policy towards the conflict based on various internal and external factors which influence American policy. The results also show that the U.S. multiple policy is characterized by both offensively realistic and idealistic features.

Keywords: the United States Foreign Policy, Israeli-Palestinian Conflict, U.S. acting, Peace plan, Security Council, offensive realism, idealism.

Abstract

Mot bakgrund av USA:s viktiga roll i världspolitiken och speciellt i Mellanöstern och dess konflikter är uppsatsens syfte att undersöka USA:s flerfaldiga politik rörande Israel-Palestinakonflikten mellan 2000–2020. Syftet uppnås genom att besvara frågorna om hur USA har agerat i förhållande till konflikten mellan 2000–2020, vilka motiveringar USA har för sitt agerande samt hur USA:s politik kring konflikten kan förstås. Undersökningen avgränsas till resolutioner som USA har blockerat i säkerhetsrådet mellan 2000–2020 och till två amerikanska fredsplaner. Detta undersöks genom en kombination av motiv- och innehållsanalys.

Det undersökningen kommer fram till är att USA driver en flerfaldig politik mot konflikten baserat på olika interna och externa faktorer vilka influerar den amerikanska politiken. Resultaten visar också att USA:s flerfaldiga politik präglas av både offensiv realistiska och idealistiska drag.

Nyckelord: USA:s utrikespolitik, Israel-Palestinakonflikten, USA:s agerande, Fredsförhandlingar, Säkerhetsrådet, offensiv realism, idealism.

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar.....	7
1.2	Material och avgränsningar.....	8
1.2.1	Primär- och sekundärmaterial.....	8
1.2.2	Avgränsningar.....	9
1.2.3	Källkritik.....	10
2	Bakgrund	11
2.1	Överblick över Israel-Palestinakonflikten.....	11
3	Litteraturoversikt och tidigare forskning	14
3.1	Förändring i USA:s utrikespolitik i Mellanöstern.....	15
3.2	Kritik av USA:s utrikespolitik och relation till Israel.....	17
3.3	Carters synpunkter på USA:s utrikespolitik.....	18
4	Teori och metod	21
4.1	Teori.....	21
4.1.1	Offensiv realism.....	21
4.1.2	Idealism.....	23
4.2	Metod.....	24
5	USA:s Vetorätt och fredsförslag	27
5.1	Vetorätt och säkerhetsrådets resolutioner.....	27
5.2	Amerikanska förslag till lösning.....	32
6	Analys och diskussion	34
6.1	Analys.....	34
6.2	Diskussion.....	41
7	Sammanfattning	45
	Referenser	47

1 Inledning

I uppsatsens inledningskapitel är det tänkt att ge en överblick om uppsatsens huvudsakliga komponenter. Kapitlet syftar till att ge läsaren en grundläggande bakgrund om studiens ämne samt som det ger en övergripande bild om uppsatsens utgångspunkter, vilket i sin tur tydliggör vad läsaren har att förvänta sig av denna uppsats. Vidare kommer både uppsatsens syfte, frågeställningar, material och avgränsningar att tydliggöras.

Israel-Palestinakonflikten, som tycks vara den moderna tidens längsta konflikt, har fortlöpt i flera decennier, mer än 70 år. Konflikten har inte endast påverkat de palestinska respektive israeliska folken utan hela Mellanöstern, framför allt kringliggande arabländer, samt en del av världens stater också. Många komplikationer och förvärrade situationer har uppstått till följd av att den långvariga konflikten inte har lyckats lösas upp hittills trots många upprepade försök på alla möjliga nivåer, nationellt som internationellt. På ett eller annat sätt, så har komplexa och svåra humanitära, ekonomiska och politiska situationer å ena sidan drabbat konfliktens involverade parter. Å andra sidan har dessa situationer lett till att en hel del andra länder har blivit involverade i denna konflikt. Från en annan synvinkel, kan man också konstatera att denna konflikt har varit en drivande kraft för många "nyfödda" ideologiska, religiösa och politiska rörelser i detta område, framför allt sådana som önskar fortsatt konflikt.

Parallellt med det, har fredsförhandlingar och hela fredsprocessen med dess olika förslag till lösning, mellan Palestina och Israel präglats av pendlande försök med varierande rytm. Med andra ord har processen hela tiden gått fram och tillbaka då många initiativ och förslag till lösningen varken var tillräckliga eller kunde etablera en permanent lösning. På grund av fortsatta misslyckanden att lösa konflikten, har konflikten inte bara påverkat relationen mellan israel och de kringliggande arabländerna, utan den har även påverkat relationen mellan västerländska- och arabstater. Bland flera menar Gareth Stansfield att både den besvärliga situationen, som palestinierna utsätts för, och Israel existens har fungerat som en drivkraft för hela områdets utrikespolitik.¹

¹ Stansfield, Gareth (2008). Israeli-Egyptian (in) security: the Yom Kippur War. I: Smith, Steve, Hadfield, Amelia & Dunne, Timothy (red.), *Foreign Policy- Theories, Actors, Cases*. Oxford: Oxford University Press, s. 286.

Men trots all komplexitet i konflikten och kring fredsprocessen så fortsätter nya förlikningsförslag och internationella medlingar att försöka hjälpa konflikts-parterna att kunna hitta en permanent lösning. En del förslag har inte kunnat överleva för att komma upp i internationell nivå. Medan andra har kunnat tas vidare till högre nivåer som t.ex. FN:s säkerhetsrådet där staters agerande, framförallt de fem permanenta, har en stor inverkan på internationell politik.² Bland många involverade aktörer i detta fält, har USA varit den största och mest framträdande spelaren med sin politik mot konflikten med tanke på USA:s ställning i världspolitik och särskilt i Mellanöstern. Eftersom säkerhetsrådet är ett forum i vilket USA kan genomföra sin politik, så är det av vikt att få en inblick om USA:s politik i säkerhetsrådet gällande Israel-Palestinakonflikten.

USA har sedan konfliktens början, dels på egen hand och tillsammans med andra aktörer ibland, bidragit med ekonomiska bistånd, förslag till lösningar och även fredsavtal som tecknades mellan Palestina och Israel trots att dessa avtal inte varade länge. Parallellt med de successiva försök från amerikanska administrationer att etablera en lösning på konflikten, har USA däremot använt sin Vetorätt flera gånger mot olika resolutioner som rör konflikten sedan 1970.³ Vid flera tillfällen och efter att ha förbrukat sin Vetorätt har USA valt att komma ut ur det internationella paraplyet för att agera på egen hand utan medverkan av t.ex. FN:s säkerhetsråd.

Utifrån det som nämndes, är det av vikt i uppsatsen att försöka förestå hur USA balanserar sin politik i förhållande till konflikten. Detta med avseende på USA:s uppenbarliga historiska strategiska relation till Israel parallellt med USA:s humanitära ansvar gentemot det palestinska folket samt USA:s bidrag till fredsprocessen. Denna förståelse hjälper uppsatsens författare i sitt försök att undersöka komplexiteten i USA:s flerfaldiga politiska agerande mot konflikten i ett internationellt formellt sammanhang inom internationella samfundet men utanför det också.

² FN-förbundet. *Säkerhetsrådet*. Hämtat från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/fn-som-organisation/fn-systemet/huvudorgan/sakerhetsradet/>. Hämtat 2020-12-03.

³ FN-förbundet. *Vetot i FN:s säkerhetsråd*. Hämtat från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/fn-som-organisation/fn-systemet/huvudorgan/sakerhetsradet/anvandandet-av-vetot-i-sakerhetsradet/>. Hämtat 2020-12-03.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Förståelsen för varför USA:s politik kring konflikten ser ut som den gör, är av stor vikt för uppsatsen. Det som utgör den bakomliggande faktorn till uppsatsen är att det hela tiden har funnits många frågetecken kring den amerikanska rollen och dess påverkan på konflikten. Det amerikanska politiska agerandet gentemot Israel-Palestinakonflikten har genom åren karaktäriserats av att vara dynamiskt eller varierande även om man i många fall skulle kunna hävda att USA:s politiska agerande skulle kunna vara förutsägbart. USA har genom konflikts-åren använt sig utav olika doktriner och strategier som kan förklara den komplicerade amerikanska utrikespolitiken kring konflikten.

Syftet med uppsatsen är att undersöka USA:s flerfaldiga politik rörande Israel-Palestinakonflikten mellan 2000–2020. Samtidigt söks också förklaringar för vilka bakomliggande faktorer till USA:s utrikespolitik mot konflikten. Detta är tänkt att uppnås genom att använda en kombination av motiv- och innehållsanalys som metod. I uppsatsen kommer det teoretiska perspektivet att utgå från s.k. offensiv realism och idealism för att ytterligare bidra med en teoretisk förståelse för variationen i den amerikanska politiken. För att uppnå uppsatsens syfte används följande frågeställningar:

- Hur har USA agerat kring Israel-Palestinakonflikten mellan 2000–2020?
- Hur motiverar USA sitt agerande?
- Hur kan USA:s politik kring konflikten förstås?

1.2 Material och avgränsningar

I detta avsnitt kommer uppsatsens primär- och sekundärmaterial att presenteras. Sedan motiveras de avgränsningar som görs i uppsatsen. Slutligen kommer en källkritik av materialet att lyftas upp.

1.2.1 Primär- och sekundärmaterial

I syfte att bringa så hög trovärdighet som möjligt till uppsatsen kommer främst officiella dokument att användas. I uppsatsen används en mängd olika material, både i elektronisk och tryckt form. En stor del av primärmaterial är hämtat från Dag Hammarskjöld-Library⁴ och FN-säkerhetsrådets hemsida där alla FN:s digitala sparade dokument kan nås och användas därefter till att undersöka USA:s politik i säkerhetsrådet gällande konflikten. Närmare bestämt kommer *draft* resolutioner som är uppsatsens primärmaterial, Veto-lista och mötesdokumentation från möten i säkerhetsrådet, som innehåller transkriberingar av staternas uttalanden, att användas. Målet är att försöka klargöra hur USA har agerat i säkerhetsrådet gällande konflikten och på vilket sätt och mot vilka resolutioner USA har använt sin Vetorätt. Den tidsmässiga avgränsningen behandlas i senare avsnitt.

Utöver säkerhetsrådets ovannämnda material så används också andra officiella publicerade dokument hämtade från Vitahusets hemsida som t.ex. fredsplaner i syfte att undersöka USA:s utrikespolitik gällande konflikten i andra forum än säkerhetsrådet. Dessa dokument har valts med tanke på att prioritera dokument som rör större händelser vilka utgör avgörande vändpunkter i denna konflikt med en betydande effekt från USA.

Utöver detta används också litteratur av mer generell natur såsom akademiska artiklar och böcker för en bredare förståelse av konflikten och den amerikanska utrikespolitiken, vilket utgör uppsatsens sekundärmaterial. Området med källor om den amerikanska utrikespolitiken är mycket rikt och brett men de huvudsakliga källorna, som används för att utreda den amerikanska utrikespolitiken, är sådana som har direkt koppling till USA:s utrikespolitik i Mellanöstern. Databas som LubCat, LubSearch, LIBRIS samt Lunds universitetsbibliotek har varit mycket användbara. Detta genom att använda sökord

⁴ Dag Hammarskjöld-Library. *Security Council - Veto List*. Hämtat från <https://research.un.org/en/docs/sc/quick/veto>. Hämtat 2020-12-03.

som ”USA:s utrikespolitik i Mellanöstern”, ”US. foreign policy in the Middle East”, ”US. foreign policy toward Israeli-Palestinian conflict”, ”USA:s roll i Israel-Palestinakonflikten”, ”The role of the US. In the Israeli-Palestinian conflict”.

Den teoretiska ansatsen för uppsatsen bygger främst på *The Tragedy of Great Power Politics* av John Mearsheimer som är förespråkare för offensiv realism. Medan i beskrivning av idealism används boken *International Relations Theory: A Critical Introduction* skriven av Cynthia Weber.

1.2.2 Avgränsningar

Med uppsatsens tids- och utrymmesbegränsning blir det ganska svårt och kanske omöjligt att täcka alla skeenden kring den amerikanska utrikespolitiken mot Israel-Palestinakonflikten med en sådan begränsad studie. Därför kommer läsaren i uppsatsen att stöta på delförklaringar kring den amerikanska utrikespolitiken. Detta eftersom en omfattande och heltäckande bild om USA:s utrikespolitik kring konflikten med all dess förgreningar, påverkningar och kopplingar till många olika faktorer, speciellt gällande USA:s relation till Mellanöstern, inte kan uppnås. Därför har det gjorts ett antal val och begränsningar och detta bör noteras tydligt för uppsatsens tillförlitlighet.

En tidsbegränsning görs på grund av flera faktorer. Författaren till uppsatsen har först och främst valt att studera USA:s utrikespolitiska relation till konflikten mellan 2000–2020 med tanke på att en mer genomgående undersökning kan genomföras genom att fokusera på en bestämd tidsram. Detta speciellt när det handlar om sådana långvariga konflikter som har pågått i flera år. Denna period anses dessutom vara mest vital med tanke på alla stora förändringar den innehöll. Exempelvis de interna politiska förändringarna i USA, terrorattacker och det globala kriget mot terrorism samt eskalering av Israel-Palestinakonflikten p.g.a. den andra Intifada⁵.

En annan avgränsning gjordes genom att endast välja de konfliktrelaterade resolutionerna som möttes med ett amerikanskt Veto under samma nämnd period. Förutom kommer den delen, som är tänkt att belysa Israel-Palestinakonflikt i avsnittet ”bakgrund”, att ge en kortfattat historisk sammanfattning utan att djupt gå in i detaljnivå.

⁵ Andra intifada: (kallad också Al-Aqsa intifada) är ett palestinskt uppror mot Israels ockupation.

1.2.3 Källkritik

Jag är helt medveten om vikten av att vara ytterst källkritisk i sådana komplicerade och kontroversiella frågor som rör en av världens mest diskuterade och laddade konflikter samt en av världens mäktigaste länder. Jag upplevde att en viss del av litteratur har en tendens att vara dömande och nedsättande mot USA:s politik kring Israel-Palestinakonflikten. Därför har sekundärmaterials kvalitet och trovärdighet, under sökning av relevant material, uppmärksammats. Med det i åtanke kommer jag också att förhålla mig kritiskt i granskning av uppsatsens material. Därmed har jag försökt att använda mig av de senaste versioner av källor samt försökt att hitta grundkälla till information som används.

2 Bakgrund

2.1 Överblick över Israel-Palestinakonflikten

Israel-Palestinakonflikten är en historisk konflikt som sträcker sig ganska långt bakåt i historien. Ibland förklaras den bero på kamp om territorium dvs. vem som har rätt till land och stat, medan vid andra tillfällen kan man höra några trender om att konflikten är ideologisk, framför allt nationalistisk. Ibland målas konflikten i media som religiös. För att få en ganska klar bild om konflikten så kan man ta sin startpunkt i det s.k. Balfourdeklarationen 1917, något som hörs, diskuteras och hänvisas till ganska ofta vid tal om konflikten. Balfourdeklarationen gör en enorm och ödesdigra vändpunkt för konflikten. Deklarationen kom efter första världskriget som ett yttrande från den brittiska utrikesministern Arthur Balfour för att stödja förslaget om skapandet av ett nationellt judiskt hemland i det brittiska Palestinamandatet. Med deklarationen fick sionismen andan att börja samla sig och sina krafter för att försöka motivera och uppmuntra alla judar⁶ i världen att emigrera till Palestina som ett första steg inför byggandet av den judiska staten i det "utlovade" landet. Sedan och med det ökande antalet judar i Palestina parallellt med ökat militärt och ekonomiskt stöd från Storbritannien började konflikten yttra sig i form av mindre skärmytslingar mellan palestinier och judar. Med tiden blir situationen mer komplicerad och utvecklas till andra former av konflikter speciellt i samband med FN:s delningsplan 1947 som kom för att ge förslag på lösning vilken innebar delning av Palestina mellan det palestinska respektive israeliska folket.⁷

År 1948 vittnar om födelsen av staten Israel och benämns därför som Befrielsekriget av israelerna och som "Nakba" eller den stora katastrofen av palestinerna. Efter

⁶ Ordet judar verkar vara religiöst laddat ord men det som ska uppmärksammas här är att ordet används för att definiera israeliska folket som en befolkningsgrupp före byggandet av statens Israel. Dessutom brukar israeliska folket definiera sig som både judar och israeler d.v.s. att de är väldigt tydliga med sin religiösa (judiska) identitet.

⁷ Globalis. *Palestina*. Senast uppdaterad 2018-10-30. Hämtat från <https://www.globalis.se/Konflikter/palestina>. Hämtat 2020-12-05.; Uppsala Conflict Data Program. *Israel: Palestine*. Hämtat från <https://ucdp.uu.se/conflict/234>. Hämtat 2020-12-05.

att Israel utropades som en självständig stat följde 4 större krig mellan arabländer och Israel. Värt att nämna här att konflikten sedan dess början alltid har karaktäriserats av sin koppling till andra utomstående aktörer förutom de israeliska och palestinska folken.⁸ Israel-Palestinakonflikten utgör nu den centrala delen av den s.k. Arab-Israel konflikten som har sina kopplingar till ytterligare andra utomstående aktörer. Karin Aggestam, professor i statsvetenskap och forskare i freds- och konfliktvetenskap, försöker beskriva konflikten som internationell på grund av den höga inblandningen av utomstående aktörer, då Aggestam ser konflikten som en "microcosm" av internationella relationer. Man kan ganska lätt följa hur olika aktörer började involvera sig i konflikten. Exempelvis har Israel haft sin koppling till Storbritannien i början av konflikten innan Sovjetunionen sedan tog över och medverkade i konflikten med krigsutrustning. Mellan 1950–1967 var Frankrike Israels största allierade. Den amerikanska rollen i konflikten började blomstra efter det s.k. Sexdagarskriget 1967 mellan Israel och kringliggande arabländerna.⁹ I början av 1990-talet började USA spela en roll som medlare i konflikten och därmed inbjöd de stridande parterna till en konferens för fred i Mellanöstern i Madrid 1991.¹⁰

USA lyckades senare under 1993 få Israel och Palestina, representerade av den israeliska statsministern Yitzhak Rabin och Palestinska befrielseorganisationens dåvarande ledare Yassir Arafat, att sitta tillsammans under hemliga möten i Oslo. Dessa möten utgjorde kärnan till en fredsprocess som initierades och började etableras mellan Palestina och Israel där man kom överens om ett ömsesidigt erkännande. Palestinierna skulle också kunna få ett självstyre över civila frågor i delar av Västbanken och Gazaremsan samt att en palestinsk myndighet kunde etableras. Processen delades i olika steg och följdes av det andra steget, det s.k. Oslo II 1995, där palestinierna bl.a. kunde hålla val för första gången. Processen var tänkt att följas av andra kompletterande steg men det blev inte av och Oslo-fredsavtalen kunde inte leva så länge som de var tänkta att göra. I början av 2000 tändes den andra Intifadan till följd av Ariel Sharons besök vid Al-Aqsa moské i Jerusalem.¹¹ Under konfliktens gång fram till 2020 så har många resolutioner, förslag till lösningar

⁸ Schulz, Michael (2017). Statsbyggnad och demokrati i Palestina. I: Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred. En introduktion till freds- och konfliktstudier*. Lund: Studentlitteratur, s. 335 f.

⁹ Aggestam, Karin (1999). *Reframing and Resolving Conflict*. Lund: Lund University Press, s. 5 och 75f.

¹⁰ Uppsala Conflict Data Program. *Israel: Palestine*. Hämtat från <https://ucdp.uu.se/conflict/234>. Hämtat 2020-12-05.

¹¹ Schulz, 2017, s. 339.

och fredsförhandlingar lyfts fram, diskuterats i större sammanhang och följdes av praktiska försök för att få de stridande parterna att fortsätta i den stoppade fredsprocessen. Fredsprocessen fortsätter vara stillastående och permanent fredsavtal har inte lyckats etableras.

3 Litteraturöversikt och tidigare forskning

Den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern och speciellt i relation till Israel-Palestina konflikten har alltid varit en av de mest framträdande frågorna som fångar intresset hos många. Studiefältet om USA:s utrikespolitik i allmänhet är ganska mångfaldigt och rikt med många olika studier som försöker studera, analysera och förklara USA:s utrikespolitik utifrån olika synpunkter, ideologiska teorier eller i koppling till USA:s ambitioner. Mångfalden av tidigare forskning smalnar när USA:s utrikespolitik i Mellanöstern kopplas till eller studeras i direkt relation till konflikten mellan Israel och Palestina. Värt att nämna är att det faktiskt finns många tidiga studier som behandlar konflikten och USA:s utrikespolitik var för sig eller med en ganska begränsad omfattning om de kopplas till varandra i en och samma studie.

Den gjorda litteraturöversikten är tänkt att belysa vilka stora vändpunkter som påverkat USA:s utrikespolitik i Mellanöstern och därifrån kunna förstå och beskriva mångfalden i den amerikanska utrikespolitiken i relation till Israel-Palestina konflikten. Av relevans för uppsatsens ämne är att studera både interna och externa anledningar som leder till den amerikanska flerfaldiga politiken, vilket är representerat i den gjorda litteraturöversikten. Samtidigt har litteratur med kritik mot USA:s utrikespolitik tagits med för att påvisa att USA följer mer än en enda politisk logik. Denna litteraturöversikt är tänkt att först ge en översikt över de uppsatser som gjordes inom området. Sedan följer en presentation av relevant litteraturöversikt, adresserat i tre huvudrubriker, med hänsyn till att val av relevant forskning gjordes baserat på kopplingen till båda ämnena, dvs. USA:s utrikespolitik i Mellanöstern och Israel-Palestina konflikten.

De tidigare gjorda studentuppsatserna återspeglar och bekräftar det stora intresset för ämnet inte bara inom Mänskliga Rättigheter utan ur bland annat filosofiskt, statsvetenskapligt och ekonomiskt perspektiv också. En hel del av tidigare studentuppsatser berör ämnet utifrån en specifik aspekt genom att t.ex. studera USA:s utrikespolitik kring bistånd till länder i Mellanöstern bl.a. Israel och Egypten. Eller genom att undersöka

USA:s relationer till länderna i området utifrån gemensamma intressen. Vid andra tillfällen utgick undersökningen av hur USA:s utrikespolitik har sett ut utifrån styret av en specifik president. Andra uppsatser har fokuserat på att undersöka hur en permanent lösning av Israel-Palestinakonflikten kan uppnås baserat på tvåstatslösningen i samband med lösning för frågan om flyktingar och Jerusalem status. Ytterligare finns det uppsatser som diskuterar problematiken med USA:s medling i Israel-Palestinakonflikten sedan 1990-talet. Uppsatsens författare har valt att titta igenom sådana tidigare genomförda uppsatser för att å ena sidan få en överblick om området genom olika uppsatser som är kopplade till det. Å andra sidan för att se om det skulle finnas specifika spår som kan följas i uppsatsen för bättre resultat och för att bidra med ny kunskap om ämnet.

3.1 Förändring i USA:s utrikespolitik i Mellanöstern

Generellt sett har den amerikanska politiken i världen och särskilt i Mellanöstern kännetecknats av att varken ha ett fast mönster eller följa en bestämd rytm. Den upplevs vara varierande och grundar sig främst på egna intressen som ibland och till en viss mån sammanfaller med andra staters intressen. Å andra sidan har de olika kriserna i Mellanöstern och globala förändringarna, som USA har mött eller varit en del av, lett till att USA väljer att kontinuerligt förändra sin politik. Vad som är märkbart här, är att korsningar mellan skyddet av egna intressen och strävan efter att skapa ordning efter kriser har präglat den amerikanska utrikespolitiken ganska tydligt i Mellanöstern. Dessutom har det lett till kontinuerliga förändringar i USA:s politik i Mellanöstern kring olika frågor, under olika tidpunkter och till följd av olika kriser.¹²

I sin bok, *US Foreign Policy in the Middle East*, sammanfattar Yakub Halabi i fyra punkter de huvudsakliga faktorerna som ledde till förändringen i den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern. Med sina konkreta exempel, menar Halabi att dessa fyra "kriser" utgjorde stora vändpunkter i USA:s utrikespolitik i Mellanöstern. Där var och en hade sin stora inverkan på USA:s ekonomi, politik och samhället i sin helhet i samband

¹² Halabi, Yakub (2009). *US Foreign Policy in the Middle East: From Crises to Change*. England: Ashgate Publishing Limited, s. 1 och 3.

med en ökad förståelse hos den amerikanska publiken för USA:s riktiga roll i Mellanöstern.¹³

För det första nämner han den s.k. Oljekrisen 1973–1974 till följd av Oktoberkriget mellan Israel å ena sidan och Egypten och Syrien å andra sidan. Oljeembargot, som var riktat mot USA och västländerna som stödde Israel, var ett försök från *Organization of Arab Petroleum Exporting Countries* (OAPEC-länderna) för att öka det internationella trycket på Israel för att tvinga Israel att dra sig ur de ockuperade arab områden. Med det ökade västerländska beroendet av Mellanösterns olja i samband med påverkan av de oljeländerna, arabländer och Iran, speciellt efter nationaliseringar av oljeföretagen i Mellanöstern, behövde USA införa en ny politik med gemensam förståelse med dessa regimer. Mellan 1974 - 1979 övergick USA i sin politik till att försöka skapa en regional stabilitet genom en fredlig lösning på den arabisk-israeliska konflikten.¹⁴

Den andra vändpunkten börjar med den iranska revolutionen 1979 och sträcker sig fram till 2001. Den nya utmaningen krävde ett omfattande amerikanskt ingripande i regionala staters inre angelägenheter för att försöka hindra exporten av den iranska revolutionen till arabländerna. Den revolutionen som gjorde slut på USA:s kontroll över Iran, underminerade USA:s tidigare politik som byggdes på att ignorera muslimska länder. Iran visade ökat hat mot USA ”Antiamerikanismen” vilket ledde till ytterligare ökad höjning i oljepriserna. Dessutom tvingade kriserna USA till ny politik där USA började samarbeta med auktoritära traditionella regimer.¹⁵

Den tredje krisen började med terrorattackerna den 11 september 2001 och ledde till ökad amerikansk inblandning i Mellanösterns inre angelägenheter. Detta p.g.a. att händelsen skakade USA:s säkerhet och väckte frågor kring samarbetet med auktoritära regimer samt bristen på demokratisering. Med sin nya politik hävdar USA sitt ingripande syftar till att främja demokratiseringen av auktoritära regimer, speciellt islamisk politik, som ett sätt att bekämpa terrorismen. Detta sker, enligt Halabis förklaring, genom att antalet medborgarna, i de mål-länderna, som ansluter sig till terrororganisationer kommer att minska, vilket i sin tur begränsar terror-organisationernas inflytande i området.¹⁶

Till den fjärde krisen nämner Halabi Irakkriget 2003. Vad Halabi menar här är att denna kris utan tvekan har påverkat den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern,

¹³ Halabi, 2009, s. 4.

¹⁴ Ibid. s. 4 och 6 f.

¹⁵ Ibid. s. 5 f.

¹⁶ Ibid. s. 4 ff.

som grundar sig på fortsatt demokratisering. Halabi anser att det ganska är tidigt (år 2007) för att ge en bedömning på hur påverkan exakt ser ut. Men Halabi förutsätter att kommande amerikanska regeringar kommer att avstå från att främja demokratiseringen, speciellt i arabländer, genom en direkt militär invasion.¹⁷ Vad man kan säga kring detta är att den nuvarande USA:s utrikespolitik, speciellt mot den s.k. Arabiska våren, bekräftar Halabis antagande om att USA:s inblandning i Mellanösterns inre angelägenheter har tagit en ny inriktning till skillnad från tidigare traditionella militära inblandningar.

3.2 Kritik av USA:s utrikespolitik och relation till Israel

Författarna John Mearsheimer som är professor i statsvetenskap och Stephen Walt som är professor i internationella relationer analyserar i sin bok *The Israel Lobby and US Foreign Policy* den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern med avseende på USA:s relation till Israel. De framhåller att USA:s mellanösternpolitik beror först och främst på dess förhållande till Israel och den mäktiga Israel lobbyn i USA som leds av påtryckande grupper. Författarna beskriver lobbyn främst som en koalition av individer och organisationer som jobbar aktivt för att inrikta den amerikanska politiken för att tjäna israeliska intressen. Exempelvis *American Israel Public Affairs Committee* (AIPAC) som bland flera syftar till att uppmuntra det amerikanska samhället bestående av dess huvudsakliga komponenter, regeringen och allmänheten, till att stödja Israel materiellt och politiskt.¹⁸ Författarna påpekar att Israel lobbyns aktiva roll har avgörande påverkan på de amerikanska åtaganden mot Israel även om den israeliska-amerikanska relationen skulle förklaras bero på strategiska och moraliska grunder. Vidare beskriver författarna att den israeliska lobbyn även påverkar USA:s övergripande ställning i hela Mellanöstern, bl.a. i Irak, Iran, Libanon och i Israel-Palestinakonflikten. I detta sammanhang förklarar författarna att USA:s intressen riskeras genom att lobbyns inverkan kommer att påverka USA:s allianser i området förutom ökad risk att USA utsätts för terrorism.¹⁹

¹⁷ Halabi, 2009, s. 5 f.

¹⁸ Mearsheimer, John J. och Walt, Stephen (2007). *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*. New York: Farrar, Straus and Giroux, s. 4 f och 113; Mearsheimer, John J. och Walt, Stephen M. (2006). *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy. Middle East Policy*. Vol. XIII, nr.3, s. 40.

¹⁹ Mearsheimer och Walt, 2007, s. 8 f och 326.

I sin bok, *Human Rights and US Foreign Policy*, använder Jan Hancock sig av diskursanalys, med fokus på Hegemoni, för att undersöka vilken roll mänskliga rättigheter hade i USA:s utrikespolitik under George W. Bushadministration. Hancock studerar paradoxen i hur termer som t.ex. liberty, demokrati och frihet användes för att förklara den amerikanska utrikespolitiken efter 9/11 i förhållande till det verkliga amerikanska agerandet mot mänskliga rättigheter då. Vad Hancock menar är att USA motsatte sina uttalande om mänskliga rättigheter som mål för USA:s utrikespolitik genom att inte integrera mänskliga rättigheter i USA:s beslutsfattande på ett objektvt och neutralt sätt. Därmed beskriver boken hur mänskliga rättigheter användes som ett instrument för den amerikanska utrikespolitiken.²⁰ I gemensamhet med Halabis definition av olika vändpunkter för USA:s politik, fokuserar Hancock i sin studie på 11 september 2001 som en viktig vändpunkt i USA:s utrikespolitik. Då det började talas om frihet, demokrati och mänskliga rättigheter i officiella förklaringar av den amerikanska utrikespolitiken.

Hancock går vidare i sin bok för att resonera och förklara hur han med hjälp av diskursanalysen har kommit fram till paradoxen i den amerikanska utrikespolitiken. Vad Hancock drar slutsats om, efter studie av Afghanistan och Irak, är att USA använder mänskliga rättigheter i sin utrikespolitik som styrteknik för att legitimera sina krig mot andra länder och inblandningen i andras inre angelägenheter. Hancock exemplifierar för USA:s handlingar som uppenbart strider mot de uttalade paroller om mänskliga rättigheter. Han upplyser bland annat hur amerikansk militärs handlingar mot krigsfångar ”terrorister” bl.a. i Irak var oförenliga med USA:s normer för mänskliga rättigheter.²¹

3.3 Carters synpunkter på USA:s utrikespolitik

I sin bok, *Palestina: Peace Not Apartheid*, ger den 39:e amerikanske presidenten Jimmy Carter en historisk översikt tillsammans med ett eget analytiskt perspektiv över USA:s politik och dess roll i Mellanöstern, särskilt i den arabisk-israeliska konflikten. Carter förklarar att boken syftar till att bl.a. presentera fakta om Mellanöstern, som enligt honom, är okänd för det amerikanska samhället.

²⁰ Hancock, Jan (2007). *Human rights and US foreign policy*. London: Routledge, s. 1f, 18, 53 och abstrakt.

²¹ Hancock, 2007, s. 154 f.

Bland flera viktiga punkter kring den amerikanska utrikespolitiken och dess roll i Mellanöstern, medger Carter att det finns två viktiga faktorer som har lett till fortsatt konflikt vilka beror på USA:s politik och där Israel är en huvudspelare. Å ena sidan hänvisar Carter till acceptansen för de olagliga israeliska handlingar bland den amerikanska kongressen och det Vita Huset vilka Carter beskriver vara svaga och undergivna speciellt under senare åren. Å andra sidan menar Carter att den underkastelsen USA får från övriga internationella ledare tillåter dominansen av den typen av amerikansk politik i Mellanöstern.²²

När Carter vid ett annat tillfälle upplyser hur USA:s roll påverkar internationella beslut så nämner han USA:s användning av Vetorätten i 40 gånger för att blockera olika resolutioner som kritiserar Israel för sina handlingar mot bl.a. palestinier. Med det menar Carter att sådana beslut har kostat USA mycket och påverkat dess ställning i Mellanöstern.²³

Carter diskuterar vidare USA:s relation med bl.a. Saudiarabien där han understryker den saudiarabiska rollen som en avgörande faktor i en permanent fredslösning i regionen. Å ena sidan förklarar han den viktiga rollen som Saudiarabien spelar i området bero på dess ekonomiska inflytande som först och främst beror på stora oljeresurser. Å andra sidan förklarar han den religiösa makten och de diplomatiska relationerna Saudiarabien har, vilka utökar Saudiarabiens inflytande över både arabländer och andra muslimska länder. Carter medger också att goda relationer mellan USA och Saudiarabien är av vikt för USA då ett saudiarabiskt stöd till amerikanska fredsinitiativ underlättar fredsprocessen.²⁴

Vad Carter nämner och uppmärksammar vid andra tillfällen är vikten av att förstå relationerna mellan länderna i Mellanöstern och kopplingen till Israel-Palestina konflikten och vad det skulle innebära för konsekvenser för konflikten. Han förklarar bl.a. att kriget mellan Israel och Libanon utgjorde en sekundär faktor som påverkade Israel-Palestina konflikten. Exempelvis förklarar Carter att Hizbollah (libanesiskt politiskt parti med militär styrka) i många av sina operationer mot Israel syftade till att stödja palestinier i sin konflikt mot Israel. Carter beskriver att Hizbollah har ett stort folkligt stöd bland många i Mellanöstern. Detta var särskilt i samband med Israels krig mot Libanon och

²² Carter, Jimmy (2006). *Palestine: peace not apartheid*. New York: Simon & Schuster, s. 274.

²³ Carter, 2006, s. 275.

²⁴ *Ibid.* s. 125 f.

attacker mot Gaza 2006 då sympati och arabiskt stöd ökade för Hizbollah i sitt krig mot Israel. För övrigt belyser Carter det starka stödet som Hizbollah får från Iran.²⁵

²⁵ Carter, 2006, s. 115, 121f, 260f, 263ff.

4 Teori och metod

I detta avsnitt presenteras teoretiska utgångspunkter och metodval som används i uppsatsen.

4.1 Teori

4.1.1 Offensiv realism

Det finns många teorier som kan användas för att förstå världspolitiken och hur olika stater agerar internationellt. Bland de viktigaste teorierna är realismen vilken omfattar offensiv realism som uppsatsens teoretiska del utgår ifrån. I uppsatsen används realismen med anledning av teorins stora betydelse inom internationella relationer. Realismen, som sträcker sig långt tillbaka i tiden och har vidareutvecklats under åren, delas in i tre inriktningar; klassisk realism, strukturell realism (neorealism) och neoklassisk realism.²⁶

Vad som är av betydelse för uppsatsen, är den s.k. neorealismen som omfattar defensiv och offensiv realism. Den huvudsakliga skillnaden handlar om vad stater i det anarkistiska internationella systemet eftersträvar, antingen att maximera sin internationella makt eller att maximera egna säkerhet och överlevnad. Kenneth N. Waltz, förespråkare av defensiv realism, ser makten som ett instrument för att uppnå säkerhet, vilket är nödvändigt för staters överlevnad. Vad Waltz menar är att staterna tar en defensiv ställning genom att anpassa sig till rådande maktbalansen så att de varken är för starka eller för svaga i konfrontation mot utomstående hot. Med andra ord så är den inre säkerheten som är prioriterad.²⁷

I sin bok, *The Tragedy of Great Power Politics*, definierar John Mearsheimer den offensiva realismen och motsätter sig därmed Waltz teori om defensiv realism. Gemensamt mellan teorierna är att de är överens om det internationella systemets påverkan på staters agerande. Till skillnad från Waltz, anser Mearsheimer däremot att varje stat

²⁶ Mearsheimer, John J. (2001). *The tragedy of great power politics*. New York: Norton, s. 19ff.

²⁷ Waltz, Kenneth N. (1979). *Theory of international politics*. New York: McGraw-Hill, Inc, s. 126 f; Mearsheimer, 2001, s. 19 f.

strävar efter att maximera sitt inflytande, även om det sker på andra staters bekostnad, för att till slut bli en hegemon dvs. den enda stormakt som dominerar andra stater i systemet.²⁸ Dessutom försöker stormakter, enligt den offensiva realismen, att förhindra alla försök från deras rivaler att övervinna makt. Strävan efter ökad makt tar inte slut med tanke på att sannolikheten till en global hegemoni är liten. Därför kommer maktkampen mellan stormakterna att fortsätta. På så sätt förklaras systemet inte vara statiskt och teorin hävdar därmed att det inte finns status quo tills det finns en hegemon som kan dominera över eventuella rivaler.²⁹

Enligt Mearsheimer så finns det fem antagande om det internationella systemets struktur som förklarar den fortsatta kampen om makt mellan stormakterna och varför dessa stater agerar offensivt mot varandra; stater agerar i ett anarkiskt internationellt system, stormakter har betydande militära kapaciteter vilket utgör hot mot andra stater i systemet, staterna kan inte helt vara säkra på varandras avsikter, stormakter prioriterar överlevnad samt som de är rationella aktörer.³⁰

Varför konflikter uppstår mellan stater förklaras av offensiv realism bero på staters motstridiga intressen, vilket sedan kan leda till skiftande maktbalans. Därmed kommer stormakternas egenintressen vara betydande för den internationella ordningen med tanke på dessa staters stora inverkan på internationell politik.³¹ I detta sammanhang och från en annan synvinkel förklarar den offensiva realismen att stormakter som försöker att bli nya hegemoner, blir per automatik fiender till den äldre hegemon som i det här fallet är USA.³² Det skulle kunna förklara det amerikanska politiska beteendet som bl.a. byggs på att USA ser en del andra länder som fiender.

Vad som är av intresse för uppsatsen och stämmer väldigt bra in på USA, är USA:s försök till att fortsätta vara den enda regionala hegemon i det internationella systemet. Med det faktum att det inte har funnits någon stat som har lyckats att bli en global hegemon, blir bästa utfallet för USA, enligt offensiv realism, att vara en ensam regional hegemon utan andra konkurrerande regionala hegemoner i någon annan del av världen.³³ Undersöker man USA:s utrikespolitik i Mellanöstern i ljus av denna definition och hur USA försöker förhindra eller minimera andra växande regionala hegemoners inflytande i

²⁸ Mearsheimer, 2001, s. 21.

²⁹ Ibid. s. 2f och 29.

³⁰ Ibid. s. 29ff.

³¹ Ibid. s. 2 och 32.

³² Ibid. s. 40ff.

³³ Ibid. s. 40ff och 141.

området, så kommer man fram till att teorin kan ge konkreta förklaringar på den amerikanska politiken.

Då offensiv realism fokuserar på hur stormakter definierar sig själva i det internationella systemet samtidigt som den också ger förklaringar på hur dessa makter har agerat, bör agera och även förväntas agera, anses teorin vara applicerbar på uppsatsens ämne om USA:s utrikespolitik.³⁴ Teorin är därför tänkt att ge förklaringar för bättre förståelse av USA:s utrikespolitik i relation till Israel-Palestinakonflikten.

För övrigt är det viktigt att komma ihåg att det inte finns någon komplett teori som har förklaringar på allting. Mearsheimer medger exempelvis att teorierna på ett eller annat sätt är begränsade och möter olika avvikelser där han förklarar att även hans teori, offensiv realism, har begränsningar i dess förklarande kraft.³⁵

4.1.2 Idealism

Inledningsvis härstammar idealismen från den amerikanska utrikespolitiken under styret av presidenten Woodrow Wilsons 1910 – 1920 som anses idealismens första företrädare. Till skillnad från offensiv realism ser idealismen bl.a. möjligheten till att skapa fred genom ömsesidig förståelse och samarbete mellan människor och stater. Idealismen har därmed en optimistisk syn på människan och menar att hen i grunden är god. Dessutom menar idealismen att ett dåligt mänskligt beteende är produkten av onda institutioner som får människor att handla mot sin goda natur och ingå krig.³⁶ Därför anser idealismen att auktoritära regimer orsakar konflikter i internationell politik med anledning av att dessa regimers institutioner kränker mänskliga rättigheter och driver omänsklig politik.³⁷

Idealismen tror också på att politiken påverkas av hur stater styrs där den menar att demokratiska värderingar kan forma om politiken om staten har ett demokratiskt styrelseskick. Därmed betonar idealismen vikten av samarbete mellan demokratiska stater för att sprida demokratin som ett sätt att övervinna det anarkiska internationella systemet. För övrigt lägger idealismen ansvar på de demokratiska länderna inte bara för att sprida demokratin utan för att se till att alla länder respekterar mänskliga rättigheter

³⁴ Mearsheimer, 2001, s. 11.

³⁵ Ibid. s. 10.

³⁶ Weber, Cynthia (2005). *International Relations Theory: A Critical Introduction*. New York: Routledge, andra upplagan, s. 38 och 41.

³⁷ Weber, 2005, s. 44.

också. Detta med avseende på att mänskliga rättigheter anses vara universella där alla människor har rätt till. Vidare anser idealismen att det internationella samhället måste omorganisera sig institutionellt för att eliminera den anarki som ökar risk för krig. Dock kan det finnas tillfällen där krig kan bortförklaras som ett sätt att skydda mänskliga rättigheter och främja demokrati i auktoritära stater. Trots att krig inte helt är oundvikligt så förklarar idealismen att demokratiska länder strävar efter att lösa konflikter genom fredliga vägar då krig anses vara kostsamma.³⁸

4.2 Metod

För att besvara mina frågeställningar har jag använt mig av en kombination mellan kvalitativ innehållsanalys och motivanalys. Detta på grund av att uppsatsen är uppbyggd dels på att läsa texter och undersöka textens budskap men också på att försöka spåra ut de olika motiven och intentionerna som USA har.

Som första steg i arbetsprocessen används kvalitativ innehållsanalys för att få ett helhetsperspektiv och en ökad förståelse för uppsatsens ämne. Kvalitativ innehållsanalys syftar bl.a. till att analysera och tolka innehåll i t.ex. texter eller andra verbala källor. Anledningen till att jag valde kvalitativ innehållsanalys är att den tycktes vara mest anpassad för att kunna besvara uppsatsens frågeställningar. Att belysa just det manifesta (synliga) innehållet i textmaterial är innehållsanalysens styrka men man får också beakta det latent (underförstådda). Därför tycks innehållsanalysen vara en lämplig metod pga. att det som eftersöks genom bearbetning av primärmaterial, såsom säkerhetsrådets resolutioner, är först och främst det manifesta innehållet snarare än de underliggande motiven. Dessutom är en annan fördel med innehållsanalysen är att den möjliggör bearbetning av mer omfattande material, vilket är fallet i uppsatsen. Innehållsanalysens arbetssätt omfattar därmed läsning, tolkning och kategorisering av det samlade materialet.³⁹

Kvalitativ innehållsanalys delas in i induktiv och deduktiv innehållsanalys där den första handlar om att låta själva texterna generera teman och kategorier som används för att beskriva innehållet, dvs. att man undviker användning av förutbestämda kategorier.

³⁸ Weber, 2005, s. 41 och 45.

³⁹ Boréus, Kristina och Kohl, Sebastian (2018). Innehållsanalys. I: Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, fjärde upplagan, s. 50 f och 79.

Deduktiv byggs däremot mer på förutbestämt kodningsschema dvs. att man på förhand har listat förutbestämda kategorier som texter sorteras efter.⁴⁰ Med avseende på detta är uppsatsens arbetssätt i först hand induktiv i och med att jag först valde att påbörja upprepade genomsökningar av t.ex. *draft* resolutioner för att sedan sortera texterna i olika kategorier vilka kommer att beskriva innehållet. Dock finns det deduktiva drag i mitt arbetssätt då jag t.ex. under sökning av relevant material har utgått ifrån förutbestämda sökord. Förutom det hade jag även en yttlig kunskap om ämnet kring USA:s utrikespolitik i Mellanöstern.

Undersökningen inleddes med en insamling av alla resolutioner vilka USA hade blockerat med Veto. Därefter valdes de resolutionerna som handlar om Israel-Palestina-konflikten. En genomsökning av de insamlade resolutionerna påbörjades för att få en översiktlig bild om resolutionernas innehåll. Detta efterföljdes med ett val av resolutioner mellan 2000 - 2020 för att därefter påbörja en mer omfattande genomsökning av valda resolutioner och identifiering av de stycken som beskriver vad resolutioner talar om. På så sätt kunde både mängden text och tidsperioden begränsas vilket hjälpte i fortsatt arbetssätt. Egna sammanfattningar gjordes sedan på samtliga resolutioner mellan 2000 - 2020 för att därefter urskiljas och sorteras så att resolutionerna som handlar om samma ämne hamnar tillsammans. När sorteringen var klar började resolutionerna sammanställas i underrubriker som avspeglar det gemensamma mellan resolutionerna. Genereringen av underrubrikerna efter genomsökning och sortering av textmaterial enligt ovan beskrivning, skildrar de induktiva dragen på den använda innehållsanalysen.

Vidare är anledningen till val av motivanalys att försöka hitta samt förstå de olika motiven som ligger bakom den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern, särskilt i koppling till Israel-Palestina-konflikten. Motivanalys syftar till att spåra ut de mest sannolika både dolda och synliga motiven bakom aktörernas beslut eller beteende.⁴¹ När de slutliga resultaten sedan presenteras i ljus av de analyserade motiven, så har man kunnat förstå och beskriva aktörens beteende, hur och varför det såg ut som det gjorde.

Betydelsefullt att notera här är vikten av att uppmärksamma metodens svagheter. Exempelvis kan en möjlig kritik mot metoden vara att författarens egna tolkningar och värderingar kommer att påverka undersökningen. Därför strävar jag efter att hålla mig så

⁴⁰ Boréus och Kohl, 2018, s. 50.

⁴¹ Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsultation att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer, femte upplagan, s. 300.

kritisk som möjligt genom att inte bara utgå från en enda synvinkel utan jämföra de uppnådda motiven med varandra för att nå en objektiv slutsats. Samtidigt försöker jag att hålla mig på samma avstånd från de undersökta fallen.

I uppsatsen har jag börjat med att samla in de materialen som skulle kunna hjälpa till att dra slutsatser om de faktiska motiven och intentioner, vilket är den ledande fasen i motivanalys. Därpå började jag gå efter olika motivindikatorer, dvs. data som skulle leda oss till bakomliggande motiv.⁴² Detta genom att undersöka, granska och analysera samtliga direkta och även indirekta motiveringar till USA:s agerande och beslut. Exempelvis har sådana motivindikatorer yttrat sig i form av ekonomiska och säkerhetsmässiga intressen. Man har även granskat hur USA själv har motiverat sig i mötesprotokollen till resolutionerna och ställt dessa motiveringar mot andra uppnådda motiveringar. I boken *Metodpraktikan* nämns vikten av att ställa motiveringarna mot en aktörs verkliga agerandet, vilket också gjordes i uppsatsen.⁴³

⁴² Esaiasson m.fl., 2017, s, 305f.

⁴³ Ibid. s, 308 och 310.

5 USA:s Vetorätt och fredsförslag

Detta avsnitt kommer att ge inblick av primärmaterial i hur USA agerar gällande konflikten. Jag kommer att presentera säkerhetsrådets resolutionsförslag och två välkända amerikanska förslag på lösning till konflikten.

5.1 Vetorätt och säkerhetsrådets resolutioner

Med anledning av att säkerhetsrådet är den huvudsakliga kanalen för staters inflytande över världspolitiken så anses säkerhetsrådet vara ett forum där de olika staters utrikespolitik speglar sig. I FN:s säkerhetsråd arbetas resolutioner fram med ett syfte att försöka lösa upp konflikter och stabilisera konfliktdrabbade områden. För att ett resolutionsförslag ska godkännas i säkerhetsrådet så krävs det, enligt FN-stadgan, nio ja-röster av femton möjliga, inklusive bejakande röster från de fem permanenta medlemmarna som har Vetorätt. Att en stat har Vetorätt innebär att den staten har möjligheten att blockera ett resolutionsförslag oavsett hur många andra röster det får.⁴⁴ Dock bör en stat enligt artikel 27 (3) i FN-stadgan avhålla sig från att rösta vid fattande av beslut enligt kapitel VI artikel (52:3), som handlar om främjande av fredliga lösning, om den är part eller delaktig i en tvist.⁴⁵ Detta innebär att om en permanent medlemsstat avstår från att rösta och därmed lägger inte sitt Veto så ska en resolution antas om den erhåller nio röster.⁴⁶

USA är en av de fem permanenta länder i säkerhetsrådet som besitter Vetorätten och som använt den allt oftare. Sedan 1970 har USA använt Vetorätten vid 84 tillfällen, varav 46 beträffande den arab-israeliska konflikten. USA har genom sitt Veto blockerat

⁴⁴ FN-förbundet. *Säkerhetsrådet*. Hämtat från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/fn-som-organisation/fn-systemet/huvudorgan/sakerhetsradet/>. Hämtat 2020-12-03.

⁴⁵ Förenta Nationernas stadga, 1 U.N.T.S. XVI, 1945- 10- 24, art. 27 (3).

⁴⁶ United Nations Security Council. *Voting System*. Hämtat från https://www.un.org/securitycouncil/content/voting-system?fbclid=IwAR0eON5Wk33Sg2EFPDFKP5zAtGc6_AopVdqsM-seUOIox643r0ZArS2i_Sig. Hämtat 2020-12-17.

resolutionsförslag som hade i syfte att kritisera Israel till förmån för Palestina.⁴⁷ Mellan 2000 och 2020 har USA utnyttjat Vetorätten vid 12 tillfällen gällande konflikten.⁴⁸ Nedan följer en sammanfattning av alla resolutioner beträffande Israel-Palestinakonflikten där USA kontinuerligt har använt sin Vetorätt för att blockera dessa resolutioner. Resolutionerna är framställda av ett antal länder bland annat Saudiarabien, Egypten, Qatar, Kuwait och Syrien. Dessa resolutioner listas ner i indelade underrubriker.

Krav på israeliskt tillbakadragande från de ockuperade arabiska områden/ Etablering av judiska bosättningar

S/RES/1199/2001: USA blockerar en resolution som kräver ett omedelbart israeliskt tillbakadragande från palestinska områden som är under den palestinska myndighetens styre och fördömer de israeliska attackerna mot civila palestinier. Resolutionen behandlar också andra områden som nämns senare i uppsatsen.⁴⁹

S/RES/980/2003: ett amerikanskt Veto blockerar en resolution som kräver en omedelbar elimination av den israeliska separationsbarriären (separationsmuren) som har byggts upp på stora delar av erkänd palestinsk mark och som avskaffar förbindelser mellan palestinska medborgare bosatta på skilda sidor om muren.⁵⁰

S/RES/24/2011: USA blockerar en resolution som fördömer fortsatta israeliska aktiviteter med att bygga upp nya israeliska bosättningar på arabiska områden. Det i samband med andra israeliska aktiviteter som syftar till att ändra den demografiska konstellation, vilket strider mot internationell humanitär rätt, tidigare resolutioner och avtalet "Road-map for peace" som antogs 2003.⁵¹

⁴⁷ FN-förbundet. *Vetot i FN:s säkerhetsråd*. Hämtat från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/fn-som-organisation/fn-systemet/huvudorgan/sakerhetsradet/anvandandet-av-vetot-i-sakerhetsradet/>. Hämtat 2020-12-03.

⁴⁸ Dag Hammarskjöld-Library. *Security Council - Veto List*. Hämtat från <https://rese-arch.un.org/en/docs/sc/quick/veto>. Hämtat 2020-12-03.

⁴⁹ S/RES/1199/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-12-14. <https://undocs.org/en/S/2001/1199>

⁵⁰ S/RES/980/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-10-14. <https://undocs.org/ar/S/2003/980>

⁵¹ S/RES/24/2011: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2011-02-18. <https://undocs.org/en/S/2011/24>

Frågan om Jerusalem som huvudstad och de demografiska ändringarna

S/RES/1060/2017: USA använder sitt Veto mot denna resolution som avvisar förklaringen av Jerusalem som Israels huvudstad och uppmanar alla stater att inte inrätta diplomatiska uppdrag i Jerusalem. Detta med anledningen av att förklaringen uppenbart strider mot säkerhetsrådets resolution 478 (1980). Resolutionen bekräftar också att den nya demografiska sammansättningen av den heliga staden i Jerusalem inte är rättslig och måste upphävas.⁵²

Kränkningar av Mänskliga rättigheter:

S/RES/1199/2001: USA blockerar en resolution som syftade till att bl.a. fördöma Israel för sina aggressiva och våldsamma attacker mot försvarslösa civila palestinier på de ockuperade områdena. Resolutionen understryker också behovet av en fredlig och rättvis lösning av konflikten. Samtidigt betonar resolutionen vikten av palestinska myndighetens roll i fredsprocessen. Vidare uttrycker resolutionen den stora oron över den tragiska utvecklingen av fortsatta våldsamma aktiviteter sedan 2000. I denna mening fördömer resolutionen starkt alla israeliska handlingar i form av avrättningar av palestinier utanför rättsväsendet, oförklarad överdriven våldsanvändning och förstörelse av egendomar tillhörande palestinier. Samtidigt fördömer resolutionen alla terrorattacker, enligt resolutions definition, mot civila israeler och palestinier. Dessutom åberopar resolutionen israels ansvar och skyldighet som ockupationsmakt och som en fördragsslutande part i Genèvekonventionerna att skydda civila palestinier under krigstiden med hänsyn till att Genèvekonventionerna är tillämpliga i de ockuperade områden.⁵³

S/RES/1385/2002: USA blockerar ett syriskt förslag till en resolution som fördömer Israel och dess militära styrkor för att ha dödat ett antal FN-anställda med avsikt i samband med förstörelse av ett matlager, med 537 ton donerade livsmedel, tillhörande World Food Program i Beit Lahiya i Gaza.⁵⁴

⁵² S/RES/1060/2017: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2017-12-18. <https://undocs.org/en/S/2017/1060>

⁵³ S/RES/1199/2001.

⁵⁴ S/RES/1385/2002: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2002-12-20. <https://undocs.org/en/S/2002/1385>

S/RES/270/2001: Ett amerikanskt Veto mot en resolution som beklagar och uttrycker allvarlig oro över den tragiska fortsättningen av de våldsamma konflikter som tändes 2000 och resulterade i många dödsfall och skadade civila, mestadels bland palestinier. Resolutionen skulle kräva omedelbart upphörande av alla konflikts former och åberopade behovet av att skydda den civila befolkningen i enlighet med säkerhetsrådets tidigare resolutioner 1265 (1999) och 1296 (2000). Samtidigt kräver resolutionen att både den israeliska regeringen och den palestinska myndigheten omedelbart återgår till fredsförhandlingar. Detta uppmanas ske utan villkor från både parterna i enlighet med uppnådda överenskommelser vid toppmötet som ägde rum i Sharm El-Sheikh, Egypten den 17 oktober 2000.⁵⁵

Avrättningar och hot

S/RES/891/2003: Med sitt Veto stoppar USA en resolution som syftade till att kräva Israel att omedelbart stoppa planer för utvisning av den valda palestinska presidenten samt att stoppa samtliga aktiviteter som riskerar presidentens säkerhet. Resolutionen uttrycker också sin allvarliga oro över den dramatiska utvecklingen av konflikten.⁵⁶

S/RES/240/2004: USA blockerar fler staters resolution som förklarar Israels skyldighet och därmed fördömer Israel för orättsliga avrättningar av palestinier inklusive mordet på Ahmed Yassin, grundaren till den Islamiska motståndsrörelsen (HAMAS) tillsammans med 6 palestinier utanför en moské i Gazaremsan.⁵⁷

Upphörande av våldsamma aktiviteter i GAZA

S/RES/783/2004: USA använder sitt Veto mot en resolution som fördömer den israeliska militära invasionen i Norra Gaza, närmare nämnt Jabaliyas flyktingläger, vilket ledde till många dödsfall, omfattande skador i infrastrukturen och allvarligt försämrad humanitär situation.⁵⁸

⁵⁵ S/RES/270/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-03-27. <https://undocs.org/en/S/2001/270>

⁵⁶ S/RES/891/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-09-16. <https://undocs.org/en/S/2003/891>

⁵⁷ S/RES/240/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-03-25. <https://undocs.org/en/S/2004/240>

⁵⁸ S/RES/783/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-10-05. <https://undocs.org/en/S/2004/783>

S/RES/508/2006: USA lägger fram sitt Veto mot denna resolution som fördömer Israel för militära attacker mot civila palestinier vilket orsakade många dödsfall, skadade personer samt förstörelse av civilt ägda egendomar och kollektiva infrastrukturer som t.ex. huvudkraftverket i Gaza. Resolutionen har dessutom fördömt Israel för frihetsberövande av civila personer och ett antal tjänstemän i den palestinska myndigheten. Å andra sidan fördömer resolutionen också raketskjutning mot israeliska områden samt arrestering av en israelisk soldat i en operation som genomfördes av palestinska väpnade trupper. Resolutionen kräver också att ovillkorligt och omedelbart befria den israeliska soldaten i utbyte mot befrielse av palestinska frihetsberövade.⁵⁹

S/RES/878/2006 och S/RES/516/2018: med sitt Veto stoppar USA två resolutioner som fördömer israeliska militära attacker och operationer mot civila områden i norra Gaza vilka medförde omfattande och fruktansvärda förluster av liv och egendomar. I samband med det fördömer resolutionerna fortsatt raketskjutning mot israeliska områden. Resolutionerna uttrycker allvarlig oro över den ökande eskaleringen av situationen i samtliga ockuperade områden som fortsätter kräva liv och stora ekonomiska förluster samt uppmanar inblandade parterna att avstå från fortsatta våldsamma handlingar. Resolutionerna uppmärksammar extra noggrant situationen gällande drabbade palestinska barn och kräver Israel att uppfylla sina skyldigheter enligt den fjärde Genèvekonventionen rörande skydd av civila under krigstid.⁶⁰

⁵⁹ S/RES/508/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-07-13.<https://undocs.org/en/S/2006/508>

⁶⁰ S/RES/878/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-11-11.<https://undocs.org/en/S/2006/878>; S/RES/516/2018: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2018-06-01.<https://undocs.org/en/S/2018/516>

5.2 Amerikanska förslag till lösning

USA har arbetat för att etablera olika förslag till lösning genom andra kanaler, bortom FN som t.ex. Road map for peace och Trump peace plan som officiellt kallas för *Peace to Prosperity: A Vision to Improve the Lives of the Palestinian and Israeli People*. Av vikt att notera här är att fredsplanerna är stora och innehåller många sidor. Därför har en kort sammanfattning om planernas innehåll gjorts här nedan.

Road map for peace

Färdplanen för fred är ett amerikanskt förslag till lösning på Israel-Palestinakonflikten. Förslaget som byggs på two-state solution, där ett självständigt Palestina lever i fred med Israel, var först presenterad år 2002 av dåvarande USA:s president George W. Bush.⁶¹ Planen stöddes senare av det s.k. Mellanösternkvartetten representerad i FN, EU och Ryssland tillsammans med USA. I den första fasen av planen utgår de viktigaste punkterna på ett omedelbart och villkorslöst eldupphörande mellan parterna. I utbyte med att palestinierna ges möjligheten till att förbättra deras livsvillkor, kräver planen från palestinierna att genomföra omfattande politiska reformer inklusive nytt val. Israel anmodas därmed att dra sig tillbaka från de palestinska områden som är ockuperade 2000. Dessutom ska Israel undvika utvisningar, attacker mot civila samt rivningar av de palestinska egendomar. Kringliggande arabländer ska också medverka genom att försöka stoppa terrorgrupper.⁶² I den andra fasen (juni 2003 – december 2003) läggs fokuset på att försöka stödja den palestinska ekonomin med hjälp av en internationell konferens samtidigt som arabländer återaktiverar sina ekonomiska relationer med Israel. Den sista fasen (2004 – 2005) behandlar det permanenta statusavtalet inklusive frågor om Jerusalem, flyktingar och gränserna. Arabländer anmodas i denna fas att normalisera sina relationer med Israel vilket omfattar ett arabiskt erkännande på Israel som en stat.⁶³

⁶¹ The White House. *President Discusses Roadmap for Peace in the Middle East*. Publicerat 2003-03-14. Hämtat från <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2003/03/20030314-4.html>. Hämtat 2020-12-18.

⁶² United Nations Security Council. *S/2003/529: A performance-based roadmap to a permanent two-State solution to the Israeli-Palestinian conflict*. Publicerat 2003-05-07. Hämtat från <https://un-docs.org/S/2003/529>. Hämtat 2020-12-18, s. 1ff.

⁶³ *Ibid.* s. 6 ff.

Trump peace plan

Planen är ett förslag från Trump-administration på lösning till konflikten mellan Israel och Palestina. Planen som möttes med stort palestinskt fördömande, presenterades av den amerikanska presidenten Donald Trump och den israeliska statsminister Benjamin Netanyahu i en presskonferens den 28:e januari 2020 i Vita huset.⁶⁴ Vad som karakteriserar planen, förutom frånvaro från den palestinska sidan, är att planen grundar sig på att jobba i två viktiga dimensioner; den politiska respektive den ekonomiska.

Palestinier ska, enligt planen, kunna utöva rätten till självstyre men på en del av Västbanken tillsammans med Gaza förutsatt att Palestinier erkänner Israel som en judisk stat. En annan förutsättning är att den palestinska staten ska vara demokratisk och demilitariserad, så att den inte hotar Israel på något sätt. Detta omfattar bl.a. den palestinska myndighetens ansvar att avskaffa så kallade "terrororganisationer" som Hamas, enligt den amerikanska definitionen. Vad som utmärker planen är att den erkänner Jerusalem som Israels permanenta huvudstad samtidigt som den understryker vikten av samverkan i planen av de kringliggande arabländer. Israel fortsätter, enligt planen, ha kontroll över de palestinska områden som ockuperades 1967. Parallellt med det lovar Israel att frysa bosättningsaktiviteter under en period av fyra år, vilket är den perioden som den palestinska sidan har för att komma överens om att inleda förhandlingar med Israel. Planen är så bred och detaljerad men som nämndes förut fokuserar den på den ekonomiska delen där Palestinier utlovas ekonomiska lättnader i utbyte mot andra palestinska rättigheter vilka var fastställda i tidigare försök till lösning.⁶⁵

⁶⁴ The White House. *Remarks by President Trump and Prime Minister Netanyahu of the State of Israel in Joint Statements*. Publicerat 2020-01-28. Hämtat från <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-prime-minister-netanyahu-state-israel-joint-statements/>. Hämtat 2020-12-18.

⁶⁵ The White House. *Peace to prosperity*. Publicerat 2020-01-28. Hämtat från <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/01/Peace-to-Prosperty-0120.pdf>. Hämtat 2020-12-18.

6 Analys och diskussion

6.1 Analys

Med sin framträdande roll i Israel-Palestinakonflikten, har USA arbetat för att försöka etablera en fredlig lösning baserad på two-state solution och helst utan att involvera det internationella samfundet. Att lösningen till konflikten drivs utan inblandning av andra länder, är något återkommande i USA:s förklaringar till många upprepade användningar av Vetorätten mot olika resolutioner.⁶⁶ Detta trots att USA själv och nästan alltid har inblandat sig i många förhandlingar och fredsprocesser. USA argumenterar vikten av att inte inblanda andra stater i konflikten bl.a. genom att hävda att parterna själva ska hitta och genomföra lösningar. Detta för att kunna skapa en långsiktig och livskraftig fred.⁶⁷ Ständigt har USA presenterat liknande argument om att en intern hantering av konflikten utan involvering av säkerhetsrådet garanterar vägen till en direkt lösning.⁶⁸

Till motsatsen har USA använt sig av andra argument för att försvara sin position i området och för att förklara både sitt agerande och sin roll i konflikten. Där noteras det att amerikanska intressen är väl inbäddade i termer som mänskliga rättigheter, internationell fred och suveränitet. Nikki Haley, USA:s ambassadör i säkerhetsrådet 2017, försvarar det amerikanska vetot 2017 genom att förklara att syftet bl.a. var att skydda USA:s suveränitet och dess roll både i Mellanöstern och i konflikten.⁶⁹

I andra kontexter försöker USA förklara sitt neutrala förhållande till parterna i konflikten där den försöker etablera en fredsprocess med krav på förslag där båda parterna måste hållas ansvariga. I USA:s mening så har de resolutionerna, som möttes med ett amerikanskt Veto, inte uppfyllt kraven då dessa resolutioner framställer endast israeliska

⁶⁶ S/PV.8139/2017: Middle East situation, including the Palestinian question. 2017-12-18. <https://undocs.org/en/S/PV.8139>; S/PV.4842/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-10-14. <https://undocs.org/en/S/PV.PV.4842>

⁶⁷ S/PV.4305/2001: The situation in the Middle East, including the Palestinian question. 2001-03-27. <https://undocs.org/en/S/PV.4305>

⁶⁸ S/PV.6484/2011: The situation in the Middle East, including the Palestinian question. 2011-02-18. <https://undocs.org/en/S/PV.6484>

⁶⁹ S/PV.8139/2017.

handlingar som aggressiva och ställer oproportionella krav på Israel. I detta sammanhang rättfärdigar USA:s ambassadör i FN, John Bolton, Israels attacker som ett svar mot terroraktiviteter från den Palestinska sidan, representerad först och främst i Hamas. Därmed påpekar USA, representerad i Bolton, att det viktiga för säkerhetsrådet är att agera på ett sätt som för parterna närmare en fredsöverenskommelse.⁷⁰

Vid flera tillfällen har USA använt sig av samma argument gällande upprepade användningar av vetorätten mot olika resolutioner. Vad USA försöker att lyfta fram är att USA förhindrar sådana ensidiga resolutioner som fördömer en part mot den andra då sådana resolutioner inte anses föra fredsprocessen framåt. Exempelvis accepterar USA inte sådana kritiska fördömande resolutioner mot Israel och anser då att dessa resolutioner är obalanserade och felaktiga.⁷¹ Vid andra tillfällen motsätter sig USA kritiska resolutioner mot Israel då sådana resolutioner i amerikansk uppfattning anses stimulera terrorister genom att inte erkänna Israels rätt till att skydda sig. Ur den synvinkeln menar USA att sådana resolutioner, som byggs på krångliga och obalanserade utkast, har bristande trovärdighet, orättvist representerar situationen i Mellanöstern och kan därmed inte godkännas.⁷²

Det som är av stort intresse i det här sammanhanget är att själva USA har gått emot sina ståndpunkter om opartiskhet. Ett exempel är när USA rättfärdigar israeliska handlingar samtidigt som den försöker att lägga ansvaret på den palestinska sidan. Medan USA anser att resolutionerna är partiska mot Israel och kan ha politiska bakgrund snarare än juridiska, anser den också att "terroraktiviteter" från palestinska sidan är ett hot mot USA själv och inte bara Israel. Utifrån det kan man konstatera att USA agerar paradoxalt genom att inte hålla sig på samma avstånd till båda parterna och själv lägger ansvaret på en part i motsatsen till sina egna krav om neutralitet och delat ansvar.⁷³

USA är ganska tydlig i sina förklaringar och menar att alla förslag som inte likställer båda parternas handlingar kommer att mötas med amerikanskt Veto då dessa anses

⁷⁰ S/PV.5488/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-07-13. <https://undocs.org/en/S/PV.5488>; S/PV.4934/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-03-25. <https://undocs.org/en/S/PV.4934>

⁷¹ S/PV.4438/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-12-14/15. <https://undocs.org/en/S/PV.4438>; S/PV.4681/2002: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2002-12-20. <https://undocs.org/en/S/PV.4681>

⁷² S/PV.5051/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-10-05. <https://undocs.org/en/S/PV.5051>; S/PV.4828/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-09-16. <https://undocs.org/en/S/PV.4828>

⁷³ S/PV.5565/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-11-11. <https://undocs.org/en/S/PV.5565>

obalanserade. Därmed påpekar USA att den amerikanska ställningen är mot terrorismen och anser därmed att Hamas som en "terrorgrupp" bör bära ansvaret men inte Israel som förklaras ha rätt till att försvara sig mot bl.a. raketbeskjutningar från den palestinska sidan. USA går vidare i sin förklaring och lägger ansvaret på den palestinska myndigheten som, enligt USA, inte kan kontrollera en terrorgrupp i sitt eget land. Detta med tanke på att USA inte erkänner Hamas existens men samtidigt beklagar resolutioners försummelse av Hamas roll och ansvar i konflikten. Därmed betonar USA att de inte kommer att stödja något förslag som inte tydligt håller sig mot terrorismen och kritiserar därigenom de länderna som är involverade i sådana resolutionsförslag att de inte tar avstånd från terrorismen.⁷⁴

Hur kan USA:s agerande förstås?

För att kunna förstå det upprepade amerikanska användandet av Vetorätten i ärenden som rör Israel samt det amerikanska agerandet på egen hand, så behöver man analysera den amerikanska-israeliska relationen samt se på vilket sätt den amerikanska utrikespolitiken påverkas av denna relation. Den historiska relationen mellan Israel och USA kan studeras utifrån bl.a. en gemensam säkerhet. I ett område där det finns många antiamerikanska fiender, utgör Israel säkerhetsventilen för det amerikanska inflytandet i regionen. En slutsats kan dras om att Israel och USA kompletterar varandra gällande hantering av hot mot deras säkerhet i Mellanöstern. Detta är särskilt tydligt efter 9/11 där USA förklarar sitt stöd till Israel genom att påstå att båda staterna är hotade av gemensamma fiender i form av växande terrorgrupper med en arabisk och islamisk bakgrund, förklarar Mearsheimer och Walt. Dessa terrorgrupper, som omfattar Hizbollah i Libanon och de palestinska rörelserna i Gaza och Västbanken, får sina stöd från stater som t.ex. Iran och Syrien som försöker skaffa sig massförstörelsevapen och som anses vara gemensamma fiender för den amerikanska-israeliska alliansen.⁷⁵

Enligt en amerikansk-israelisk uppfattning så bör dessa fiender bekämpas, säger Ehud Olmert, den israeliska statsministern 2006, i *Joint Meeting*⁷⁶ i den amerikanska kongressen. Han fortsätter att USA och Israel tillsammans med alla demokratiska stater möter

⁷⁴ S/PV.8274/2018: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2018-06-01. <https://undocs.org/en/S/PV.8274>

⁷⁵ Mearsheimer och Walt, 2006, s. 32 f.

⁷⁶ Joint Meeting: är ett gästmöte i vilket den amerikanska kongressen lyssnar på ett anförande från en utländsk ledare som ofta har någon viktig position.

samma hot och att Israel och USA inte bara är en del av lidandet utan försöker bekämpa det för ljusare framtid. Olmert berömmar kongressens aktivering av det s.k. Palestinian Anti-Terrorism Act vilket sänder signaler om att USA inte kommer att tolerera några hot mot Israel.⁷⁷ I det här sammanhanget skulle man kunna förstå de amerikanska Veton som förklarar att israeliska attackerna mot palestinska grupper är ett normalt agerande då Israel har rätt till att försvara sig enligt USA. Detta upprepade George W. Bush flera gånger där han förklarade att Israel hade rätt till att vidta alla nödvändiga åtgärder mot terrororganisationer i Palestina.⁷⁸

Halabi i sin förklaringsmodell, om förändringar i den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern efter 9/11, möter på något sätt Olmerts förklaring. Enligt den sistnämnda så delar USA och Israel inte bara lidandet utan ambitionerna till att sprida demokratin i Mellanöstern. Detta förklarar Halabi också vara en av de uttalade amerikanska förklaringar till USA:s utrikespolitik i Mellanöstern speciellt efter 9/11.⁷⁹ Utifrån den synvinkeln så skulle man kunna se USA:s stöd till Israel som ett sätt att i första hand skydda det amerikanska inflytandet i Mellanöstern och sprida demokratin i regionen och i andra hand skydda USA:s intressen bl.a. regionens olja.

En annan förklarings dimension till USA:s agerande är den interna påverkan som leds av israeliska lobby. Sådana pro-israeliska intressegrupper har alltid och på ett eller annat sätt haft inflytande på kongressledamöter och därför har det israeliska inflytandet varit immun mot kritik. Mearsheimer och Walt förklarar att trots att den judiska väljargruppen inte stiger tre procent, så har de intressegrupperna, såsom AIPAC, möjlighet att påverka den styrande makten i USA. Detta genom lobbying i kongressen samt kampanjbidragen, vilket visar sig i hur judiska väljare utgör ca 60% av det stöd som presidentkandidater får.⁸⁰ Hur den inverkan yttrar sig i relationen märker man i det ekonomiska stödet som Israel årligen får från USA. Trots att Israel stöds med en femtedel, hela 3 miljarder

⁷⁷ Israel Ministry of Foreign Affairs. *Address by PM Olmert to a Joint Meeting of the US Congress*. Publicerat 2006-05-24. Hämtat från <https://mfa.gov.il/mfa/pressroom/2006/pages/address%20by%20pm%20olmert%20to%20a%20joint%20meeting%20of%20us%20congress%2024-may-2006.aspx>. Hämtat 2020-12-17

⁷⁸ Israel Ministry of Foreign Affairs. *Exchange of letters between PM Sharon and President Bush*. Publicerat 2004-04-14. Hämtat från <https://mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/mfadocuments/pages/ex-change%20of%20letters%20sharon-bush%2014-apr-2004.aspx>. Hämtat 2020-12-17.

⁷⁹ Halabi, 2009, s. 4ff.

⁸⁰ Mearsheimer och Walt, 2006, s. 41 ff.

dollar, av den totala amerikanska utrikes hjälpbudgeten så är Israel inte skyldig att återrapportera hur dessa enorma summor används.⁸¹

Förutom den inre inverkan från israeliska lobbyn, så har Israel alltid haft ett populärt stöd i det amerikanska samhället vilket visas i olika statistiska studier som byggs på jämförelse mellan stöd till Israel å ena sidan och till arab/palestinier å andra sidan. Siffrorna visar att Israel genom åren har alltid haft ett ledande sympatiskt stöd.⁸²

Ur ett annat perspektiv så skulle man kunna resonera att de konsekvenserna, som skulle ha uppstått till följd av ett annat amerikanskt agerande mot Israel än det nuvarande, kunde vara betydligt större i amerikanska räkningar. Vad man menar är att om man skulle, ur ett amerikanskt intresse, jämföra vad USA vinner samt förlorar med sitt upprepade användande av Veto så väger användandet mer än ett annat agerande. Eftersom i så fall undviker USA förluster i sin relation till Israel och även interna konfrontationer med pro-israeliska grupper.

Å andra sida är man också intresserad av att förstå varför USA försöker lösa konflikten med olika fredsförslag som t.ex. Road map for peace och Tramp peace plan. Som angivits tidigare, är den amerikanska-israeliska relationen av strategisk, ekonomisk och säkerhetsmässig betydelse för både länderna. Men en annan anledning till att USA inblandar sig i sådana regionala mellanstatliga konflikter, som Israel-Palestinakonflikten, kan förklaras av att USA strävar efter att skydda sina intressen i området. Därför lägger USA vikt på att försöka etablera fredliga lösningar för sådana regionala mellanstatliga konflikter för att garantera den amerikanska säkerheten även om konflikterna själva inte direkt är inriktade mot USA. Denna uppfattning bekräftas av vad som framkommer i kapitel IV av NSS⁸³, inlämnat från Bush-administration till kongressen. I dokumentet uppges vikten av fortsatt arbete för en fredlig lösning för Israel-Palestinakonflikten som ett sätt att motstå de direkta och indirekta hoten mot USA:s intressen.⁸⁴

⁸¹ Mearsheimer och Walt, 2006, s. 31.

⁸² PEW research center. *The U.S. Publics Pro-Israel history*. Publicerat 2006-07-19. Hämtat från <https://www.pewresearch.org/2006/07/19/the-us-publics-proisrael-history/>. Hämtat 2020-12-17.

⁸³ National Security Strategy (NSS): är ett dokument som regelbundet lämnas från den verkställande makten i staten, representerad i presidenten och hans administration, till den amerikanska kongressen och till folket. Vad NSS syftar till är att ge en bild om de olika hot som riktas mot USA och dess befolkning. Office of the Secretary of Defense. *National Security Strategy*. Hämtat från <https://history.defense.gov/Historical-Sources/National-Security-Strategy/>. Hämtat 2020-12-25.

⁸⁴ The White House. *National Security Strategy of the United States of America*. Publicerat 2002-09-19. Hämtat från <https://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2002.pdf>. Hämtat 2020-12-25, s. 9f.

Från en annan synvinkel ser USA att resolutionerna inte är gynnsamma för både stridande parter eftersom resolutionerna anses bringa fred endast till en part. Därför väljer USA att ta egna initiativ och ger förslag på fredliga lösningar som garanterar fred för båda sidorna, enligt den amerikanska uppfattningen.⁸⁵

I ljuset av offensiv realism och idealism

Utifrån offensiv realism skulle USA:s utrikespolitik mot konflikten i säkerhetsrådet förklaras som ett amerikanskt försök att behålla en status quo då det inte har noterats några förändringar i USA:s politik i säkerhetsrådet. Detta med tanke på att USA alltid har haft samma politiska logik att genom sitt Veto motstå alla resolutioner som inte matchar amerikanska intressen. Genom detta förhållningssätt i FN:s säkerhetsrådet har USA lyckats bibehålla sin position som en hegemon.

Dessutom är den israeliska geopolitiska positionen av intresse för USA då den ger USA möjligheten till att förstärka och utöka sin egen hegemoniska position i världen. Samtidigt har USA andra intressen i området och speciellt i sina relationer till arabländer, som ett sätt att försöka stoppa andra växande regionala hegemoner som t.ex. Ryssland och Iran. I sin tur skulle den uppfattningen också kunna förklara varför USA hela tiden försöker behålla goda strategiska relationer med arabländer vilka gör ett hinder för den iranska ambitionen i området. Framför allt utgör Saudiarabien, enligt Carters beskrivning, den viktigaste alliansen i arabområdet med tanke på det ekonomiska och religiösa inflytandet som Saudiarabien har, inte bara över arabländer utan över en hel del av islamiska länder också.⁸⁶

Utifrån det ovannämnda, kan man tolka USA:s försök till att skapa en balans i Mellanöstern genom sina relationer till samtliga parter som ett försök till att stabilisera en status quo. Detta i sin tur hjälper USA att bibehålla sin position som den enda regionala hegemon. Samtidigt som dessa allianser används för att avskräcka alla externa stormakter som har sina ambitioner att bli regionala hegemoner.

Ur ett offensiv realistiskt perspektiv så utgör inte bara relationer mellan stater en garanti för eller hot mot en regional hegemon utan den militära kapaciteten i sig kan vara

⁸⁵ The White House. *National Security Strategy of the United States of America*. Publicerat 2002-09-19. Hämtat från <https://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2002.pdf>. Hämtat 2020-12-25, s. 9.

⁸⁶ Carter, 2006, s. 125 f.

drivkraften i maktkampen mellan stormakterna, enligt Mearsheimer.⁸⁷ Detta är naturligtvis applicerbar på USA och dess kamp i Mellanöstern mot de andra stormakterna som kontinuerligt försöker öka sina militära kapaciteter genom att anskaffa sig massförstörelsevapen som maktmedel. Vad den amerikanska politiken i detta sammanhang försöker påvisa i ett NSS är att USA har en preventiv ställning i sin kamp mot terrororganisationer och de stater som försöker skaffa sig massförstörelsevapen.⁸⁸ Ett sorts vapen som USA själv har tillgång till men ur ett amerikanskt synsätt inte ska vara tillgängligt för andra som kan använda det för att utöva makt över USA. Sådana stater blir automatiskt fiender till USA, enligt offensiv realism, eftersom dessa stater kan riskera USA:s maktposition i världen om de lyckas påverka den internationella maktbalansen.

På ett eller annat sätt kopplar offensiv realism statens utrikespolitik till dess maktintressen. I enlighet med teorin kommer USA att prioritera sin nationella säkerhet men också sina internationella intressen, vilket är tydligt i de amerikanska uttalanden kring det globala kriget mot terrorismen. Exempelvis har de amerikanska administrationerna sedan 2000 talat om vikten av att jobba internationellt med olika allianser i kriget mot terrorismen. Men USA har också varit extra tydligt med att markera att USA:s säkerhet och intressen kommer först. Vad USA försöker att nå genom sina allianser, t.ex. med Israel eller andra länder i Mellanöstern, är att skapa stridsfronter mot terrorismen för att försäkra sina intressen. Genom sina ekonomiska, militära och logistiska stöd till de regionala allianserna förhindrar USA terrorismen från att invadera USA eller hota de amerikanska intressen. Denna förklaring om allians-betydelsen i internationella relationer speciellt för USA och dess ambitioner, stöds av Mearsheimer som bl.a. förklarar att samarbetet mellan staterna och alliansbildning blir det enda sättet för stater att motstå externa hot som är riktade mot dessa stater.⁸⁹

Å andra sidan präglas USA:s försök till att etablera ett amerikanskt fredsavtal mellan Israel och Palestina av idealistiska drag. Ur ett idealistiskt perspektiv skulle detta exempelvis kunna förklaras som en strategi för att sprida demokratin i Mellanöstern då USA är tydligt med sitt demokratiseringsprojekt. Med andra ord försöker USA påvisa att landet påverkar världen ideellt genom sina fredsplaner, vilket tydliggör de idealistiska

⁸⁷ Mearsheimer, 2001, s. 29ff.

⁸⁸ The White House. *National Security Strategy of the United States of America*. Publicerat 2002-09-19. Hämtat från <https://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2002.pdf>. Hämtat 2020-12-25, s. 5f och 13ff.

⁸⁹ Mearsheimer, 2001, s. 371 f.

dragen i USA:s politik, som tror på fredliga lösningar till konflikter mellan människor. Detta är extra tydligt i de senaste fredsavtal som tecknades mellan Israel och ett antal arabländer 2020. Exempelvis fredsavtal som tecknades mellan Israel och Förenade Arabemiraten.⁹⁰ Enligt den amerikanska förklaringsmodellen och i enlighet med idealismen utgör dessa fredsavtalen drivande kraft i demokratiseringsprocessen som hjälper demokratiska länder att motstå de “onda institutioner” representerade i terrorgrupper. Vad som är uppmärksamhetsväckande och av intresse i detta sammanhang, är USA goda relationer med sådana odemokratiska länder som Saudiarabien. Detta kan bland annat tyda på att USA: säkerhet, intressen, och stabilitet går före demokrati.

6.2 Diskussion

Mot bakgrund av det som har framkommit under tidigare avsnitt om den amerikanska utrikespolitiken, konstateras att USA har en flerfaldig politik som spelar sig i olika dimensioner. I flera fall har USA agerat motsägelsefullt. För att kunna förstå variationen och därmed påvisa motsägelserna i den amerikanska utrikespolitiken i Mellanöstern och i relation till Israel-Palestinakonflikten, behöver man diskutera det från olika vinklar. Med hänsyn till vad som har framkommit hittills, är det värt att nämna att vid undersökning av USA:s utrikespolitik gällande Israel-Palestinakonflikten är det av vikt att belysa USA:s politik och relationer i hela området. Förutom ämnets komplexitet, har det sin förklaring i att USA:s utrikespolitik mot Israel-Palestinakonflikten påverkas av den amerikanska politiken i hela Mellanöstern.

USA och Israel-Palestinakonflikten

Undersökningen har bekräftat den starka relationen mellan USA och Israel i alla möjliga nivåer. Förutom externa faktorer som gemensamma intressen med Israel, så har andra interna faktorer som t.ex. den israeliska lobbyen påverkat USA:s utrikespolitik. Vad som karaktäriserar den amerikanska utrikespolitiken särskilt mot Israel-Palestinakonflikten är att den inte följer samma rytm och att den politiken spelar sig på många olika nivåer och

⁹⁰ The White House. *Joint Statement of the United States, the State of Israel, and the United Arab Emirates*. Publicerat 2020-08-13. Hämtat från <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/joint-statement-united-states-state-israel-united-arab-emirates/>. Hämtat 2020-12-28.

i olika dimensioner. I många fall strider USA för sina ställningar men går vid andra tillfällen mot sina egna krav och principer. Ett exempel på USA:s motsägelsefulla agerande, är hur USA röstar mot resolutioner och förslag till lösningar på Israel-Palestina konflikten med en förklaring att lösningen ska bedrivas av konfliktparterna. Samtidigt ger USA sig rätten att ta egna initiativ utanför det internationella samfundet med en annan förklaring att USA har rätt till att försvara egen suveränitet samt sin roll både i Mellanöstern och i konflikten.

Vid andra tillfällen uppger USA:s ambassadör att sådana resolutioner inte kan godkännas då de anses vara ensidiga och tjänar en part mot den andra. Vad USA har gjort i sitt senaste försök till fred 2020 dvs. Trump peace plan var exakt vad USA påstår att resolutionerna har gjort. Enkelt uttryckt, så har USA uteslutit den palestinska sidan i Trump peace plan genom att planen valdes att presenteras utan närvaro från den palestinska sidan och inte ens med ett godkännande av palestinierna.

USA har vid flera tillfällen uttryckt vikten av att hålla sig på samma avstånd från alla parter i konflikten och att alla försök till lösning måste vara opartiska och neutrala. I detta sammanhang har USA gått mot sina åtaganden flera gånger. Exempelvis har USA flera gånger bekräftat Israels rätt till att försvara sig i konflikten men däremot har USA inte någon gång gett denna rätt till Palestina. Istället förklaras alla palestinska aktiviteter som terroraktiviteter när israeliska attacker mot palestinier rättfärdigas som självförsvar. USA upprepar många gånger att USA:s och Israels säkerhet väger samman och att USA inte kommer att tolerera något hot mot Israel. I detta sammanhang har USA tappat sin påstådda neutrala position och det bekräftar att USA har haft och fortfarande använder samma politiska linje som är av fördel för Israel.

Även i sina egna förslag till lösning har USA vid många gånger gått mot sina egna förklaringar till sitt Veto-användande. Exempelvis, kräver USA, i Färdplanen för fred, ett israeliskt tillbakadragande från de palestinska ockuperade områden samtidigt ett omedelbart upphörande för alla våldsaktiviteter inklusive israeliska attacker mot palestinier, utvisningar och avrättningar. Men till motsatsen, har USA alltid röstat mot resolutioner som åberopar samma krav bara för att USA ser resolutionerna som partiska och att Israel utnyttjar sin normala rätt till självförsvar.

Ett annat motsägelsefullt agerande i USA:s utrikespolitik mot konflikten är kongressens aktivering av det s.k. Palestinian Anti-Terrorism Act, vilket officiellt berömdes av den tidigare israeliska premiärminister Edhud Olmert. Israeli Anti-Terrorism Act, är

självkänt något som inte finns och inte heller kommer att finnas med tanke på den typen politik USA driver mot konflikten.

Vid analys av USA:s utrikespolitik i ljuset av teorierna om offensiv realism samt idealism, visar det sig att både teorierna ger varierande förklaringar till den amerikanska politiken. USA:s politik i säkerhetsrådet som syftar till att behålla en status quo, kan förklaras utifrån offensiv realism. Medan amerikanska förslag till att etablera olika fredsplaner till lösning på konflikten samt de olika fredsavtal mellan Israel och arabländer, kan bl.a. förstås utifrån ett idealistiskt perspektiv där syftet är att sprida demokrati samt att försöka lösa konflikter genom fredliga vägar. Oavsett vilken teoretisk åskådning som appliceras, kan det konstateras att USA:s säkerhet påvisas vara prioriterad.

USA:s relation till Mellanöstern

Som nämndes förut har USA blockerat många resolutioner och varit mot alla förslag som ur ett amerikanskt perspektiv ansågs vara ensidiga. Dessa resolutioner och förslag var i de flesta fallen drivna av arabländer med tanke på deras relation till Palestina som ett ockuperat arabland. Trots det amerikanska agerandet i säkerhetsrådet, har USA alltid varit rädd om och försökt behålla sina goda relationer med arabländer. Så å ena sidan agerar USA mot de arabiska ambitioner till ett fritt Palestina och å andra sidan jobbar USA för att behålla och utveckla sina relationer med dessa länder. Förutom de stora amerikanska oljeintressen i området, så är militära och ekonomiska intressen av vikt för USA. Vad USA försöker att göra i Mellanöstern är att skapa en maktbalans mellan staterna, vilket skulle kunna bero på följande anledningar:

- Med sina goda relationer till arabländer så har USA försäkrat sina oljeintressen, samtidigt har den utökat sina ekonomiska och militära vinster med tanke på den kapprustningen som pågår i Mellanöstern. Detta med avseende på att USA utgör den största vapenleverantör i området.
- USA försäkrar också Israels säkerhet, vilken anses USA:s säkerhet, genom att försöka normalisera relationen mellan Israel och kringliggande arabländer.
- Genom en stabiliserad maktbalans och goda relationer med arabländer, etablerar USA sin position som den enda regionala hegemon. Detta genom att använda dessa allierade arabländer för att förhindra andra konkurrerande hegemoner, som har ambitioner i området, från att växa fram.

- USA utökar sitt inflytande över den islamiska världen med avseende på relationen med Saudiarabien som har ett stort inflytande beroende på ekonomiska och religiösa faktorer. Detta hjälper USA i sitt globala krig mot terrorismen samtidigt underlättar det s.k. amerikanska demokratiseringsprojektet.

Vad är av intresse i det här sammanhanget, är att även den amerikanska relationen till de olika arabländerna skiljer sig från ett till ett annat. Exempelvis byggs relationen med en del länder på ekonomiska stöd från USA till dessa länder, vilket ger USA övertaget i relationen. Däremot är relationen med Saudiarabien uppbyggd på ömsesidiga ekonomiska intressen samt på en gemensam fiende representerad i Iran.

I ljuset av Carters beskrivning var den växande sympati gentemot Iran hos de arabiska folken en oroväckande faktor som hotade de amerikanska-arabiska relationerna. Detta hände i samband med Israels krig mot Libanon 2006 och den rollen Hizbollah (som får stort stöd från Iran) spelade för att väcka liv i det s.k. Arabiska unionen mot "fienden" Israel.⁹¹ Denna händelse hotade samtliga hörn i allians-triangeln i Mellanöstern, dvs. USA, Israel och arabländerna. Exempelvis började USA:s inflytande riskeras då man började höra höga röster som stödjer Iran i sin heliga kamp mot Israel och USA, vilket innebar ökat hat och växande offensiv ställning mot USA. Därför var det av vikt för allianserna i området att försöka minska det stödet som Iran fick.

Samtidigt jobbade USA kraftigt för att omvandla Israel-Palestinakonflikten samt konflikten mellan Israel och Hizbollah till krig mot terrorism. På så sätt ökar USA det internationella stödet för Israel på bekostnad av palestinska befolkningen. För att uppnå det målet hade USA inga speciella svårigheter då USA sedan 9/11 lättare kan förklara sina ageranden som ett åtgärder mot terrorismen. Tvärtom var det mycket lättare för USA att förklara de palestinska rörelser, bl.a. Hamas, som terrororganisationer då Israel i konflikten anses möta icke-erkända organisationer och inte en stat. Detta p.g.a. att de palestinska rörelserna som Hamas inte erkänns representera Palestina som en stat.

⁹¹ Carter, 2006, s. 115, 121f, 260f, 263ff.

7 Sammanfattning

Sammanfattningsvis är syftet med uppsatsen att undersöka USA:s flerfaldiga politik rörande Israel-Palestinakonflikten mellan 2000–2020. Genom en närmare studie av den amerikanska utrikespolitiken i direkt koppling till Israel-Palestinakonflikten har denna studie undersökt hur USA:s utrikespolitik ser ut kring konflikten både i internationella sammanhang i samarbete med det internationella samfundet samt på egen hand. I den genomförda undersökningen i uppsatsen har en kombination av motiv och innehållsanalys använts i syfte att få svar på ställda frågor, och därmed försöka förklara hur USA:s utrikespolitik gentemot konflikten kan förstås.

Till svar på frågorna om hur USA har agerat kring Israel-Palestinakonflikten mellan 2000–2020 och hur USA motiverat sitt agerande visar sig undersökningen att USA driver en flerfaldig politik. I FN:s säkerhetsrådet har USA alltid haft samma politiska logik att rösta mot resolutioner som syftade till lösningar på Israel-Palestinakonflikten. Mellan 2000 och 2020 har USA utnyttjat Vetorätten vid 12 tillfällen mot resolutioner rörande konflikten. Parallellt med det har USA kommit med egna förslag till lösningar utan att involvera det internationella samfundet. I sina motiveringar till användandet av Veto visar undersökningen att USA agerar motsägelsefullt där den går mot sina egna ståndpunkter. Detta syns särskilt tydligt när USA förklarar att lösningen endast ska bedrivas av konfliktparterna men samtidigt tar USA själv egna initiativ för att ge förslag till lösningar.

Den första insikten man får gällande frågan om hur USA:s politik kan förstås är att USA:s agerande i de flesta fall kopplas till både interna och externa faktorer. Resultaten i analysen åskådliggör vikten av att förstå den amerikanska-israeliska relationen och dess påverkan på den amerikanska utrikespolitiken. USA:s utrikespolitik mot konflikten kan förstås utifrån att Israel och USA å ena sidan kompletterar varandra gällande hantering av hot mot deras säkerhet i Mellanöstern och å andra sidan att de är hotade av gemensamma fiender. Sett till analysen är en annan förklarings dimension till USA:s agerande den interna påverkan som leds av israeliska lobby som har inflytande på kongressledamöter. En annan förklaring som kan konstateras till USA:s försök att etablera olika fredsförslag som t.ex. Road map for peace och Tramp peace plan är att försöka tillgodose

sitt behov av att skydda sina intressen i området och därmed garantera den amerikanska säkerheten. Dessutom skulle USA:s fredsplaner förklara de idealistiska dragen i den amerikanska utrikespolitiken där USA, till motsats till eget agerande i säkerhetsrådet, försöker hitta en fredlig lösning till konflikten.

Till skillnad från den amerikanska politiken utanför säkerhetsrådet, speciellt fredsplanerna, som visar de idealistiska dragen i USA:s utrikespolitik, förklarar det amerikanska agerandet i säkerhetsrådet den realistiska sidan av USA:s utrikespolitik. Ur ett offensiv realistiskt perspektiv gick det, bland annat, att konstatera att USA:s politik gentemot konflikten är bl.a. ett försök till att bibehålla sin position som den enda regionala hegemon. Den israeliska geopolitiska positionen är av intresse för USA då den ger USA möjligheten till att förstärka och utöka sin egen hegemoniska position i världen. Analysen leder till att USA genom sina allianser i Mellanöstern försöker att stabilisera en status quo och därmed förhindra att andra regionala hegemoner växer fram.

De generella slutsatser som kan dras av undersökningen är att USA driver en flerfaldig politik mot konflikten baserat på olika interna och externa faktorer vilka influerar den amerikanska politiken. USA:s politik är inte heller tvåfärgs politik d.v.s. svart/vitt utan det går att tolka USA: flerfaldig politik utifrån olika teoretiska perspektiv. I vissa fall är USA:s politik direkt kopplad till den amerikanska israeliska relationen medan i andra fall påverkas politiken av de amerikanska relationerna till länder i Mellanöstern. Detta i sin tur leder till att USA inte använder sig av en enda politisk logik och agerar därmed motsägelsefullt vid upprepade gånger.

Mot bakgrund av de uppnådda resultaten i undersökningen skulle det vara av intresse att fortsätta forskningen inom USA:s utrikespolitik gällande Israel-Palestina konflikten genom en mer fördjupad undersökning om skillnader mellan hur olika presidentmakter har agerat och påverkat konflikten. En annan intressant studie skulle kunna vara undersökning av USA:s utrikespolitik mot konflikten i jämförelse med hur andra stater har agerat mot och påverkat konflikten.

Referenser

Tryckta källor

- Aggestam, Karin (1999). *Reframing and Resolving Conflict*. Lund: Lund University Press.
- Boréus, Kristina och Kohl, Sebastian (2018). Innehållsanalys. I: Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, fjärde upplagan.
- Carter, Jimmy (2006). *Palestine: peace not apartheid*. New York: Simon & Schuster.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer, femte upplagan.
- Halabi, Yakub (2009). *US Foreign Policy in the Middle East: From Crises to Change*. England: Ashgate Publishing Limited.
- Hancock, Jan (2007). *Human rights and US foreign policy*. London: Routledge.
- Mearsheimer, John J. och Walt, Stephen (2007). *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Mearsheimer, John J. (2001). *The tragedy of great power politics*. New York: Norton.
- Stansfield, Gareth (2008). Israeli-Egyptian (in) security: the Yom Kippur War. I: Smith, Steve, Hadfield, Amelia & Dunne, Timothy (red.), *Foreign Policy- Theories, Actors, Cases*. Oxford: Oxford University Press.
- Schulz, Michael (2017). Statsbyggnad och demokrati i Palestina. I: Aggestam, Karin & Höglund, Kristine (red.), *Om krig och fred. En introduktion till freds- och konfliktstudier*. Lund: Studentlitteratur.
- Waltz, Kenneth N. (1979). *Theory of international politics*. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Weber, Cynthia (2005). *International Relations Theory: A Critical Introduction*. New York: Routledge, andra upplagan.

Tidskrift

Mearsheimer, John J. och Walt, Stephen M. (2006). The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy. *Middle East Policy*. Vol. XIII, nr.3.

Elektroniska källor

Dag Hammarskjöld-Library. *Security Council - Veto List*. Hämtat från <https://research.un.org/en/docs/sc/quick/veto>. Hämtat 2020-12-03.

Förenta Nationernas stadga, 1 U.N.T.S. XVI, 1945- 10- 24.

FN-förbundet. *Säkerhetsrådet*. Hämtat från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/fn-som-organisation/fn-systemet/huvudorgan/sakerhetsradet/>. Hämtat 2020-12-03.

FN-förbundet. *Vetot i FN:s säkerhetsråd*. Hämtat från <https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/fn-som-organisation/fn-systemet/huvudorgan/sakerhetsradet/anvandandet-av-vetot-i-sakerhetsradet/>. Hämtat 2020-12-03.

Globalis. *Palestina*. Senast uppdaterad 2018-10-30. Hämtat från <https://www.globalis.se/Konflikter/palestina>. Hämtat 2020-12-05.

Israel Ministry of Foreign Affairs. *Exchange of letters between PM Sharon and President Bush*. Publicerat 2004-04-14. Hämtat från <https://mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/mfadocuments/pages/exchange%20of%20letters%20sharon-bush%2014-apr-2004.aspx>. Hämtat 2020-12-17.

Israel Ministry of Foreign Affairs. *Address by PM Olmert to a Joint Meeting of the US Congress*. Publicerat 2006-05-24. Hämtat från <https://mfa.gov.il/mfa/pressroom/2006/pages/address%20by%20pm%20olmert%20to%20a%20joint%20meeting%20of%20us%20congress%2024-may-2006.aspx>. Hämtat 2020-12-17.

Office of the Secretary of Defense. *National Security Strategy*. Hämtat från <https://history.defense.gov/Historical-Sources/National-Security-Strategy/>. Hämtat 2020-12-25.

PEW research center. *The U.S. Publics Pro-Israel history*. Publicerat 2006-07-19. Hämtat från <https://www.pewresearch.org/2006/07/19/the-us-publics-proisrael-history/>. Hämtat 2020-12-17.

The White House. *National Security Strategy of the United States of America*. Publicerat 2002-09-19. Hämtat från <https://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2002.pdf>. Hämtat 2020-12-25.

The White House. *President Discusses Roadmap for Peace in the Middle East*. Publicerat 2003-03-14. Hämtat från <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2003/03/20030314-4.html>. Hämtat 2020-12-18.

The White House. *Peace to prosperity*. Publicerat 2020-01-28. Hämtat från <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/01/Peace-to-Prosperty-0120.pdf>. Hämtat 2020-12-18.

The White House. *Remarks by President Trump and Prime Minister Netanyahu of the State of Israel in Joint Statements*. Publicerat 2020-01-28. Hämtat från <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-prime-minister-netanyahu-state-israel-joint-statements/>. Hämtat 2020-12-18.

The White House. *Joint Statement of the United States, the State of Israel, and the United Arab Emirates*. Publicerat 2020-08-13. Hämtat från <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/joint-statement-united-states-state-israel-united-arab-emirates/>. Hämtat 2020-12-28.

United Nations Security Council. S/2003/529: *A performance-based roadmap to a permanent two-State solution to the Israeli-Palestinian conflict*. Publicerat 2003-05-07. Hämtat från <https://undocs.org/S/2003/529>. Hämtat 2020-12-18.

United Nations Security Council. *Voting System*. Hämtat från https://www.un.org/securitycouncil/content/voting-system?fbclid=IwAR0eON5Wk33Sg2EFPDFKP5zAtGc6_AopVdqsM-seUOIox643r0ZArS2i_Sig. Hämtat 2020-12-17.

Uppsala Conflict Data Program. *Israel: Palestine*. Hämtat från <https://ucdp.uu.se/conflict/234>. Hämtat 2020-12-05.

Säkerhetsrådets draft resolutioner

S/RES/270/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-03-27. <https://undocs.org/en/S/2001/270>

S/RES/1199/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-12-14. <https://undocs.org/en/S/2001/1199>

S/RES/1385/2002: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2002-12-20. <https://undocs.org/en/S/2002/1385>

S/RES/891/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-09-16. <https://undocs.org/en/S/2003/891>

S/RES/980/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-10-14. <https://undocs.org/ar/S/2003/980>

S/RES/240/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-03-25. <https://undocs.org/en/S/2004/240>

S/RES/783/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-10-05. <https://undocs.org/en/S/2004/783>

S/RES/508/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-07-13.
<https://undocs.org/en/S/2006/508>

S/RES/878/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-11-11.
<https://undocs.org/en/S/2006/878>

S/RES/24/2011: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2011-02-18.
<https://undocs.org/en/S/2011/24>

S/RES/1060/2017: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2017-12-18.
<https://undocs.org/en/S/2017/1060>

S/RES/516/2018: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2018-06-01.
<https://undocs.org/en/S/2018/516>

Mötesprotokoll (Meetings record)

S/PV.4305/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-03-27.
<https://undocs.org/en/S/PV.4305>

S/PV.4438/2001: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2001-12-14/15.
<https://undocs.org/en/S/PV.4438>

S/PV.4681/2002: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2002-12-20.
<https://undocs.org/en/S/PV.4681>

S/PV.4828/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-09-16.
<https://undocs.org/en/S/PV.4828>

S/PV.4842/2003: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2003-10-14.
<https://undocs.org/en/S/PV.PV.4842>

S/PV.4934/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-03-25.
<https://undocs.org/en/S/PV.4934>

S/PV.5051/2004: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2004-10-05.
<https://undocs.org/en/S/PV.5051>

S/PV.5488/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-07-13.
<https://undocs.org/en/S/PV.5488>

S/PV.5565/2006: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2006-11-11.
<https://undocs.org/en/S/PV.5565>

S/PV.6484/2011: *The situation in the Middle East, including the Palestinian question*. 2011-02-18.
<https://undocs.org/en/S/PV.6484>

S/PV.8139/2017: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2017-12-18.
<https://undocs.org/en/S/PV.8139>

S/PV.8274/2018: *Middle East situation, including the Palestinian question*. 2018-06-01.
<https://undocs.org/en/S/PV.8274>